

CHALMERS

Vilka kvaliteter värdesätter boende i sitt bostads- och närområde?

En benchmarkingstudie gjord för att lyfta de kvaliteter som bör beaktas vid utveckling av framtida bostadsområden

Examensarbete inom kandidatprogrammet

Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

KLARA SIMONSSON
AMANDA ÖSTLING

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Byggnadsdesign
CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA
Examensarbete ACEX20-19-09
Göteborg, Sverige 2019

EXAMENSARBETE ACEX20-19-09

Vilka kvaliteter värdesätter boende i sitt bostads- och närområde?

En benchmarkingstudie gjord för att lyfta de kvaliteter som bör beaktas vid utveckling
av framtida bostadsområden

Examensarbete inom kandidatprogrammet

Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

KLARA SIMONSSON

AMANDA ÖSTLING

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik

Byggnadsdesign

CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA

Göteborg, 2019

Vilka kvaliteter värdesätter boende i sitt bostads- och närområde?

En benchmarkingstudie gjord för att lyfta de kvaliteter som bör beaktas vid utveckling av framtida bostadsområden

Examensarbete inom kandidatprogrammet

Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik

KLARA SIMONSSON

AMANDA ÖSTLING

© KLARA SIMONSSON & AMANDA ÖSTLING, 2019

Examensarbete ACEX20-19-09

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik

Chalmers tekniska högskola 2019

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik

Byggnadsdesign

Chalmers tekniska högskola

412 96 Göteborg

Telefon: 031-772 10 00

Omslag:

Nya Hovås, Göteborg 2019. Författarnas egna bild.

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik

Göteborg 2019

Vilka kvaliteter värdesätter boende i sitt bostads- och närområde?
En benchmarkingstudie gjord för att lyfta de kvaliteter som bör beaktas vid utveckling av framtida bostadsområden

*Examensarbete inom kandidatprogrammet
Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik*

KLARA SIMONSSON

AMANDA ÖSTLING

Institutionen för arkitektur och samhällsbyggnadsteknik
Byggnadsdesign
Chalmers tekniska högskola

SAMMANFATTNING

Generellt läggs minst tid och resurser på projektavslut, vilket innebär att lärdomar från ett byggprojekt till ett annat ofta uteblir. Bygg- och fastighetsbranschen är komplex och projektbaserad och det finns en avsaknad av uppföljningar, framför allt bland boende.

Genom benchmarking har stadsutvecklingsprojektet Nya Hovås i Göteborg undersökts, i syfte att utreda hur väl visionen om Nya Hovås överensstämmer med verkligheten och upplevelsen bland de boende. Undersökningen genomförs ur ett socialt hållbarhetsperspektiv.

Ambitionen är att de rekommendationer som presenteras i slutet av rapporten, ska kunna användas vid utveckling av Västra Eklanda i Göteborg, men även vid utveckling av andra framtida bostadsområden.

Rapporten utgörs av en digital enkätundersökning och flertalet intervjuer. En enkätundersökning har skickats ut till totalt 214 boende i Nya Hovås. För att erhålla en fördjupning av enkätsvaren, har även telefonintervjuer genomförts med några av respondenterna. Semistrukturerade intervjuer har genomförts med tre yrkessamma personer som på något sätt har en tydlig anknytning till Västra Eklanda alternativt till Nya Hovås. Ytterligare innehållsrika samtal har förts med relevanta personer som vi har träffat i Stadsutvecklingslokalen Hjärtat i Nya Hovås.

Faktum är att byggherrar har olika intressen i projekt då vissa har ett kortsiktigt perspektiv, medan andra innehar ett långsiktigt perspektiv. Det innebär vidare att prioriteringar av investeringar i många fall skiljer sig mellan dessa parter. Då den sociala hållbarheten gynnas av att byggherrar innehar ett långsiktigt perspektiv, där det offentliga rummet prioriteras, är det av stor vikt att säkerställa att dessa investeringar inte kompromissas.

Nyckelord: uppföljning, offentliga rummet, social hållbarhet, boendemiljö, stadsutveckling

Which qualities do residents value regards to their residential area and neighbourhood?

A benchmarking study highlighting which qualities should be considered in future projects of residential

*Degree Project in the Bachelor's Programme
Business Development and Entrepreneurship*

KLARA SIMONSSON

AMANDA ÖSTLING

Department of Architecture and Civil Engineering
Building Design
Chalmers University of Technology

ABSTRACT

Minimal time and resources are generally allocated to project terminations, causing a loss of knowledge between projects of construction. The construction and real estate industry is a complex and project-based industry where there is a lack of evaluation after project terminations, especially among the residents.

Through this benchmarking study, the urban development project *Nya Hovås* in Gothenburg is examined with the purpose of investigating how the vision of *Nya Hovås* conforms to reality and the experience among residents. The survey conducted in this thesis uses a perspective of social sustainability.

The results of this study are aimed to ward generating and presenting useful recommendations that can be implemented mainly in the development of the project *Västra Eklanda* in Gothenburg, but also in the development of other future urban areas.

This thesis consists of a digital questionnaire survey, which has been sent to a total number of 214 residents of *Nya Hovås*. Furthermore, telephone interviews have been conducted with some respondents of the survey in order to obtain responses of greater depth.

Interviews have also been conducted with three respondents with different professions who have a direct connection to *Västra Eklanda* or *Nya Hovås*. Additional meaningful conversations with relevant persons that we met in *Nya Hovås*.

It is evident that different contractors have different interests in projects since some have a short-term perspective while others have a long-term perspective. As a result, investment priorities in many cases differ between contractors. Since social sustainability benefits from contractors having a long-term perspective in public spaces, it is important to ensure that these investments are not subject to compromise.

Key words: evaluation, public space, social sustainability, residential environment, urban development

Innehåll

SAMMANFATTNING	I
ABSTRACT	II
INNEHÅLL	III
FÖRORD	V
1 INLEDNING	1
1.1 Bakgrund	1
1.1.1 Västra Eklanda	1
1.1.2 Nya Hovås	2
1.2 Problematisering	3
1.3 Syfte	3
1.4 Frågeställningar	3
1.5 Avgränsningar	4
2 CENTRALA BEGREPP	5
2.1 Definition av centrala begrepp	5
3 TEORETISK REFERENSRAM	6
3.1 Tidigare forskning	6
3.1.1 Post Occupancy Evaluation	6
3.1.2 Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv	7
3.1.3 Social Return On Investment	8
4 METOD	9
4.1 Metodval	9
4.2 Genomförande av enkätstudie	9
4.2.1 Nya Hovås kvaliteter – en småskalig blandstad i världsklass	10
4.2.2 Workshop: Västra Eklanda, Europahuset & Bastuban	11
4.2.3 Granskning av enkät	12
4.2.4 Utformning av enkät	13
4.3 Intervjustudie	13
4.3.1 Louise Didriksson, White Arkitekter	13
4.3.2 Johanna Nordstrand, Nya Hovås Projektutveckling	14
4.3.3 Christian Nygård, Balder Projektutveckling	14
4.3.4 Intervjuer med boende i Nya Hovås	14
4.4 Stadsutvecklingslokalen Hjärtat	14
4.5 Metoddiskussion	15
4.6 Kvalitet	15
4.6.1 Tillförlitlighet	15
4.6.2 Pålitlighet	15
CHALMERS , <i>Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik</i> , Examensarbete ACEX20-19-09	III

4.6.3	Överförbarhet	16
4.6.4	Konfirmering	16
4.6.5	Generalisering	16
4.7	Etik	16
4.7.1	Enkätstudie	16
4.7.2	Semistrukturerade intervjuer	16
4.7.3	Intervjuer med boende i Nya Hovås	17
5	RESULTAT AV ENKÄTSTUDIE	18
5.1	Om dig	18
5.2	Kvaliteter	21
5.3	Områdets utformning	22
5.4	Gemensamma gårdar	24
5.5	Trygghet	28
5.6	Social interaktion	30
5.7	Service och handel	33
5.8	Aktiv livsstil	36
5.9	För dig med barn eller barnbarn	37
5.10	Transportmedel	39
5.11	Kultur	41
5.12	Avslutande frågor	42
6	ANALYS OCH DISKUSSION	43
6.1	Trygghet och grundläggande funktionalitet	43
6.2	Funktionella konkurrensfördelar	47
6.3	Starka sociala sammanhang	51
6.4	Myller och möten	54
7	REKOMMENDATIONER	56
8	AVSLUTANDE REFLEKTION	58
9	REFERENSER	59
9.1	Elektroniska referenser	59
9.2	Figurreferenser	61

Förord

Examensarbetet har genomförts under våren 2019 på halvfart under 20 veckor. Arbetet omfattar 15 högskolepoäng och utgör en avslutning av vår Teknologie kandidatexamen från Chalmers Tekniska Högskola, programmet Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik (AE).

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Christian Nygård på fastighetsbolaget Balder, som med sina erfarenheter från byggbranschen och sitt breda kontaktnät har möjliggjort undersökningen.

Ett stort tack riktas även till Nina Ryd, vår handledare och examinerare, som med sin breda kompetens inom samhällsbyggnad, varit betydelsefull för vårt arbete. Hon har hela tiden låtit oss styra arbetet, samtidigt som hon har kommit med värdefull återkoppling och stöttning.

Vi vill tacka Louise Didriksson på White Arkitekter, för att ha tagit sig tid och delat med sig av intressanta resonemang och tankar kring stadsutveckling.

Vi tackar Johanna Nordstrand och Isac Lundmark på Nya Hovås, som med öppna armar har välkomnat oss till stadsutvecklingslokalen Hjärtat för spännande samtal.

Ett stort tack riktas även till polisinspektör Niklas Brehm, som har givit sitt perspektiv på stadsutveckling.

Slutligen vill vi tacka de boende i Nya Hovås, som har visat stort engagemang och en vilja av att dela med sig av sina upplevelser av området.

Göteborg juni 2019
Klara Simonsson & Amanda Östling

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Byggbranschen är projektbaserad och både organisation och produktionsmetoder skiljer sig ofta från ett bygge till ett annat (Byggledarskap, 2014). Lärdomar som dras i ett byggprojekt, stannar för det mesta inom projektet vilket innebär att kunskapsöverföringen uteblir mellan olika byggprojekt (Byggindustrin, 2016).

Det finns ofta tydliga visioner om vad byggprojekten ska resultera i och hur det kommer att bidra till samhället och vår stadsutveckling. Visionen är den bild vi strävar mot, en målbild som vi ständigt vill uppnå men som vi förmodligen inte kommer att nå fram till (Motivation, 2012). Visionen är alltså idealbilden som vi eftersträvar i våra byggprojekt, men hur kan vi säkerställa att visionen faktiskt uppnås?

I en bransch där varje byggprojekt är unikt, kan ett kontinuerligt arbete med uppföljningar vara ett sätt att fastställa vad som ska bäras med till nästkommande byggprojekt. I slutändan är det framför allt de boende som ska nyttja kvaliteterna som återfinns i bostadsområdet. Vi kommer därför att i vårt examensarbete, fokusera på upplevelsen bland de boende och försöka att identifiera och analysera vilka kvaliteter boende värdesätter i sitt bostads- och närområde.

1.1.1 Västra Eklanda

Fastighetsbolaget Balder ska utveckla en ny stadsdel som de har valt att kalla Västra Eklanda (Henricson & Liljedahl, 2019). Planområdet är beläget i kommungränsen mellan Mölndal och Göteborg, cirka 3,5 kilometer väster om Mölndals innerstad. Fastigheten gränsar till ett skogsområde, en ridanläggning samt till befintliga verksamheter och markbostäder i form av parhus. Gång- och cykelväg finns söder om området, som kopplar samman Mölndal och Västra Frölunda (Mölndals stad, 2018). Naturreseptatet Änggårdsbergen är beläget med direkt närhet till planområdet och stadsdelen Linné nås på cirka 15 minuter med cykel. Service- och shoppingutbud finns att tillgå i Köpcentrum 421 och på Frölunda Torg som är placerat med kort avstånd från området (Balder, u.å.).

Utvecklingen av fastigheten är uppdelad i två detaljplaneprocesser. Den aktuella detaljplanen avser en omvandling av Europahuset i Västra Eklanda till cirka 240 bostäder. Utgångspunkten för resterande del av fastigheten är att utveckla en kvartersstad bestående av; bostäder, samhällsservice och viss del kontor och handel. I en översiktlig skiss bedömer fastighetsägaren Balder att området kommer att rymma ytterligare 1 000 bostäder (Mölndals stad, 2018).

Vision Mölndal 2022 är en gemensam framtidsbild som staden har tagit fram. Visionen ska sammanföra olika delar i utvecklingen så att det blir en balanserad helhet mellan regional utveckling, stadsutveckling, näringslivs- och samhällsutveckling.

Tre fokusområden ger en beskrivning av Mölndal 2022:

- En modig stad med tydlig historia
- Mölndal förstärker Västsverige
- En hållbar stad där vi växer och mår bra (Mölndals stad, 2018).

Balder arbetar för tillfället med olika idéer som ska göra Västra Eklanda till ett bostadsområde där naturen ständigt är närvarande. På deras hemsida uppmanas medborgare till att dela med sig av olika idéer kring områdets utveckling. Balder betonar att utmaningen ligger i att ge mer plats för naturen, samtidigt som befolkningen behöver bo allt tätare på grund av att fler vill leva i staden (Balder, u.å.).

1.1.2 Nya Hovås

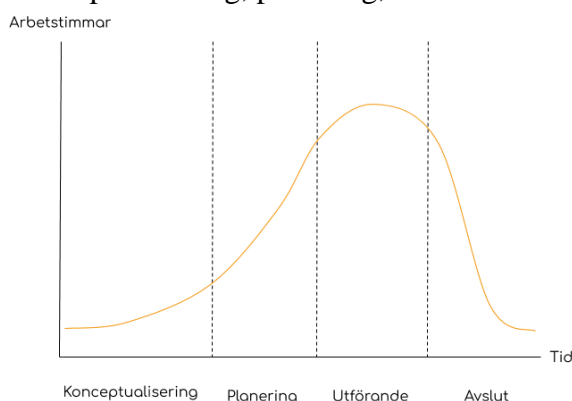
Nya Hovås är beläget drygt en mil söder om Göteborg (Nya Hovås, 2016). Utvecklingen och visionerna drivs av konsortiet Nya Hovås bestående av; HSB, Skanska Nya Hem, Veidekke Bostad och Next Step. Stadsutvecklingsprojektet kommer att resultera i cirka 1 500 bostäder och 40 000 kvadratmeter lokaler för kontor och handel (Göteborg 2021, u.å.).

Visionen är en småskalig blandstad i absolut världsklass. Den nya stadsdelen erbjuder varierad bebyggelse, med trevliga butiker och mötesplatser. Ambitionen är att förflytta stadskärnan söderut, mellan hav och skog. Den levande blandstaden kommer att skapa en blandning av människor som bor, verkar och umgås i området (Nya Hovås, u.å.).

De första boende flyttade in i Nya Hovås år 2017 och hela stadsdelen planeras vara färdigställd 2020 (Nya Hovås, u.å.). Projektet är en del av Göteborgs jubileumssatsning, då staden fyller 400 år (Göteborg 2021, u.å.). Visionen växte fram genom ett dialogarbete, vilket genererade 8 000 nya idéer till den framtida stadsdelen (Nya Hovås, u.å.). I dialogen inkluderades bland annat; grannar, politiker, näringsliv och stadsplanerare. Dialogprocessen har blivit både omtalad och uppskattad av boende, byggbransch och media (Göteborg Stad, 2012).

1.2 Problematisering

Projektlivscykeln kan illustreras i form av en projektkurva bestående av konceptualisering, planering, utförande och avslut (Pinto, 2016, s.13).

Figur 1. Projektlivscykeln, Göteborg. Författarnas egna illustration.

Enligt Dan Paulin, universitetslektor på Chalmers Tekniska Högskola, läggs det generellt minst tid och resurser på projektavslut. I många fall har nyckelpersoner i projektet redan påbörjat nya projekt under slutfasen av det befintliga projektet, vilket bidrar till en negativ effekt i form av brist på uppföljning.

Enligt Christian Nygård, projektledare på Balder Projektutveckling, är byggbranschen komplex och projektbaserad där avsaknaden av uppföljningar är stor. Han menar att uppföljningar ur boendes perspektiv är nästintill obefintlig, vilket bland annat beror på att byggherrar ofta lämnar bostadsprojekt vid färdigställande. Ansvaret överlämnas därmed till den nya bostadsrättsföreningen. När byggherren överlämnar ansvaret minskar även byggherrens påverkansmöjlighet och därmed uteblir även möjligheten till uppföljning. Då det råder brist på uppföljningar bland boende i nybyggda områden, kan inte byggherrar säkerställa att investeringar görs i rätt kvaliteter och funktioner som skapar värden för de boende.

1.3 Syfte

Syftet är att identifiera och analysera vilka kvaliteter boende värdesätter i sitt bostads- och närområde. Vi undersöker stadsutvecklingsprojektet Nya Hovås med ambitionen att utreda hur väl visionen om Nya Hovås överensstämmer med verkligheten och upplevelsen bland de boende. Undersökningen ska resultera i ett underlag som fastighetsbolaget Balder kan använda sig av vid planering av det framtida området Västra Eklanda. Förhoppningen är även att det ska kunna användas vid utveckling av andra framtida bostadsområden.

1.4 Frågeställningar

- Hur väl stämmer visionen om Nya Hovås överens med verkligheten och upplevelsen bland de boende?
- Vilka kvaliteter värdesätter de boende i Nya Hovås?
- Hur kan kunskap från Nya Hovås överföras till Västra Eklanda och andra framtida bostadsområden?

1.5 Avgränsningar

Vår undersökning ämnas till att lyfta de boendes perspektiv i samband med utformning av nya bostadsområden. Vi har tillsammans med vår handledare Christian Nygård på Balder Projektutveckling, valt att undersöka stadsutvecklingsprojektet Nya Hovås. Enkätstudien är avgränsad till tre bostadsrättsföreningar; BRF Boulevarden, BRF Hovås Park och BRF Solgränd, med motiveringen att dessa bostadsrättsföreningar har varit etablerade i området under längst tid.

Avgränsningar har gjorts i vilka personer vi har valt att intervjua. Intervjuer har genomförts med följande respondenter:

- Louise Didriksson, urban designer//landskapsarkitekt LAR/MSA Partner på White Arkitekter
- Johanna Nordstrand, projektchef på Nya Hovås Projektutveckling
- Christian Nygård, projektledare på Balder Projektutveckling
- Intervjuer med boende i Nya Hovås

2 Centrala begrepp

2.1 Definition av centrala begrepp

Benchmarking - systematisk jämförelse (av den egna verksamheten) med erkänt effektiv verksamhet (Svenska Akademin, 2009).

Byggbransch - bransch med verksamheter inom byggsektorn (Nationalencyklopedin, 2018).

Konsortium - betyder att två eller flera bolag beslutar att samverka för att genomföra ett större projekt. Samverkan kan ta form av ett gemensamt ägt bolag, eller bygga på avtal där de ingående parterna ansvarar för valda delar av det större projektet (Ekonomikurser, u.å.).

Offentliga rummet - del av bebyggelsemiljö som är tillgänglig för allmänheten, t.ex. gator, passager, gallerior, torg och parker (Nationalencyklopedin, u.å.).

Områdesbudget - avser den gemensamma budgeten för det offentliga rummet i ett byggnadskonsortium.

Stadsplanering - planering av bebyggelse i tätort (Svenska Akademin, 2009).

Social hållbarhet - begreppet har sitt ursprung i Brundtlandkommissionens rapport "Vår Gemensamma Framtid". I rapporten definieras hållbar utveckling som "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader (Folkhälsomyndigheten, 2018).

Retrospektiv - ger en återblick på tidigare (skapande) verksamhet; om företeelse (Svenska Akademin, 2009).

3 Teoretisk referensram

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning och dess teorier. Genom att ha tagit del av tidigare forskning, har vi fått en tydligare förståelse för begreppet social hållbarhet, den rådande utmaningen med kunskapsöverföring i byggbranschen och vikten av att arbeta med uppföljningar.

Den teoretiska referensramen används för att kunna göra en mer djupgående analys och möjliggöra relevanta slutsatser kopplade till tidigare forskning och dess teorier.

3.1 Tidigare forskning

3.1.1 Post Occupancy Evaluation

År 2017 släpptes en rapport av Royal Institute of British Architects som utreder betydelsen av *Post Occupancy Evaluation (POE)* i byggnadsprojekt. Svensk översättning blir; *retrospektiv utvärdering*. POE handlar om att prioritera människors behov vid utformning av miljöer och design. Därmed måste undersökningar av människors behov genomföras så att utformning och design kan möta dessa. POE hanterar gapet mellan de utformade avsikterna och de faktiska resultaten i byggnadsprojekt. Utvärderingsmetoden kan ge en ökad förståelse för de socioekonomiska, miljömässiga och kulturella effekterna av investering i god design.

Den största målgruppen för rapporten är arkitekter, dock betonar författarna att ett optimalt resultat av POE, uppnås genom ett kreativt samarbete mellan alla medlemmar i ett projektteam, inklusive kunder och andra relevanta personer i byggbranschen.

POE ger svar på vad som fungerar, vad som inte fungerar och varför. Benchmarking kan vara en användbar metod för att ge förståelse för hur arkitektur kan förbättras med ambitionen att bidra till välbefinnande hos människor och miljö över lång sikt. Utvärdering är ett viktigt steg för att kunna skapa bostadsområden som främjar välbefinnande och tar hänsyn till sociala, kommersiella, kulturella och miljömässiga konsekvenser av arkitektoniska processer.

Enligt rapportens författare, ställs högre krav på företag att kunna påvisa positiva effekter av investeringar och att pengar i projekt blir varaktiga bidrag till människor och miljöer. För att lyckas skapa hållbara och inspirerande miljöer, menar författarna att utvärdering bör genomföras av andra än de som designar. Enligt rapporten, finns bevis på att projektteam som utvärderar tidigare projekt, uppnår en bättre byggnadsprestanda i kommande projekt. Rapporten belyser att den stora utmaningen är att byggbranschen måste ta ett kollektivt ansvar för att samla in återkoppling från genomförda projekt. De främsta barriärerna för POE är kostnadsfrågan, brist på ledarskap, utbildning och kunskap (Hay, R., S. Bradbury, D. Dixon, K. Martindale, F. Samuel, A.Tait (2017).

Post Occupancy Evaluation, är betydelsefull för vårt examensarbete då vi genomför en typ av retrospektiv utvärdering. Rapporten blir ett referensverk för vår arbetsmetod i syfte att hantera det gap som finns mellan de utformade avsikterna och de faktiska

resultaten i Nya Hovås. I likhet med vår undersökning, betonas i rapporten, vikten av att sätta människans behov i fokus vid utformning av bostadsområden.

3.1.2 Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv

Rapporten är skriven av Lisa Ström, Stefan Molnar och Sanna Isemo och är ett resultat av ett *Mistra Urban Future Project*. Kunskapsöversikten utfördes av; en regionplanerare vid Göteborgsregionens kommunalförbund, en forskare vid forskningsinstitutet Research Institutes of Sweden och Chalmers Tekniska Högskola och en tjänsteperson vid forskningscentret Mistra Urban Futures. Fem praktikerbetare medverkade även i projektet.

Ambitionen med rapporten är att ge forskare en bättre förståelse för de utmaningar och behov som råder inom samhällsbyggnad, kopplat till den sociala hållbarheten.

I rapporten har fyra strategier tagits fram för hur den sociala dimensionen kan hanteras i samhällsplaneringen:

1. Helhetssyn
2. Tillgång och tillgänglighet
3. Blandning och variation
4. Samverkan och delaktighet

Helhetssyn

Enligt rapporten handlar stadsplanering om att skapa en helhet. Vi kan inte endast upprusta alternativt bygga enskilda bostadsområden, utan fokus bör läggas på att skapa en sammanhållen stad. Stråk och förbättring av kollektivtrafiken, är två exempel på åtgärder som kan bidra till en sammanhållen stad. En intervjurespondent menar att vid planering, läggs stort fokus på de gemensamma gårdarna och den enskilda boendemiljön. Det kan innebära en risk, då det endast planeras för den enskilda platsen och inte för staden i sin helhet. Ur ett segregationsperspektiv kan det ha en negativ inverkan.

Tillgång och tillgänglighet

Tillgång och tillgänglighet är centrala strategier och handlar om hur resurser fördelas. Enligt tidigare forskning, kan det handla om resurser såsom; tillgång till offentlig service, kollektivtrafik och cykelbanor, vilket kan påverka karaktären av tillgänglighet på platsen. Närheten till mötesplatser och till den offentliga miljön är även av stor betydelse.

Blandning och variation

En blandning av funktioner i stadsmiljön, kan bidra till att skapa en levande och trygg boendemiljö. Vid planering av den fysiska miljön, finns det exempelvis möjlighet att skapa förutsättningar för mötesplatser, men även för trygga gatumuljöer. Enligt forskning, kan en trygg gatumuljö uppnås genom att låta affärsidkare och andra verksamheter att etableras i bottenvåningen i flerbostadshus.

Samverkan och delaktighet

Idag är planeringsprocessen uppdelad på så sätt att olika professioner och aktörer ansvarar för olika delar av processen. En framgångsfaktor som har lyfts fram är att arbeta tvärasektionellt, för att integrera hållbarhetsaspekter och även sociala aspekter i

samhällsplaneringen. Inom samhällsbyggnad, råder det idag en allmän uppfattning om att förutsättningar för människors delaktighet och inflytande kan ge positiva effekter, både på individ- och samhällsnivå. Medborgardialoger har blivit allt vanligare och intresset för metoden har ökat stort i Sverige.

Uppföljning

I rapporten identifieras ett kunskapsbehov kopplat till hur processer kan kvalitetssäkras genom uppföljning. Det handlar om uppföljning av investeringar och satsningar på längre sikt, för att skapa medvetenhet om vad som främjar den sociala hållbarheten och vad som inte gör det. Vissa forskare menar att planering och utvärdering inte går att separera och ändå verkar det finnas en kunskapslucka i uppföljningen. Antingen handlar det om okunskap eller en medvetenhet om att det är svårt att uppnå en träffsäker uppföljning. Det kan även tänkas bero på tidsbrist och organisatoriska svårigheter.

Rapporten är relevant för vår undersökning då den förtydligar begreppet social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv. Vår ambition är att besvara hur framtida bostadsområden bör utformas med hänsyn till vad boende värdesätter. I rapporten belyses vikten av att arbeta med medborgardialoger, vilket har varit en både viktig och omtalad del i utvecklingen av Nya Hovås. I rapporten belyses även betydelsen av att arbeta med uppföljningar av projekt, vilket är relevant för vår studie då vi gör en uppföljning av upplevelsen bland boende i ett nyetablerat bostadsområde.

3.1.3 Social Return On Investment

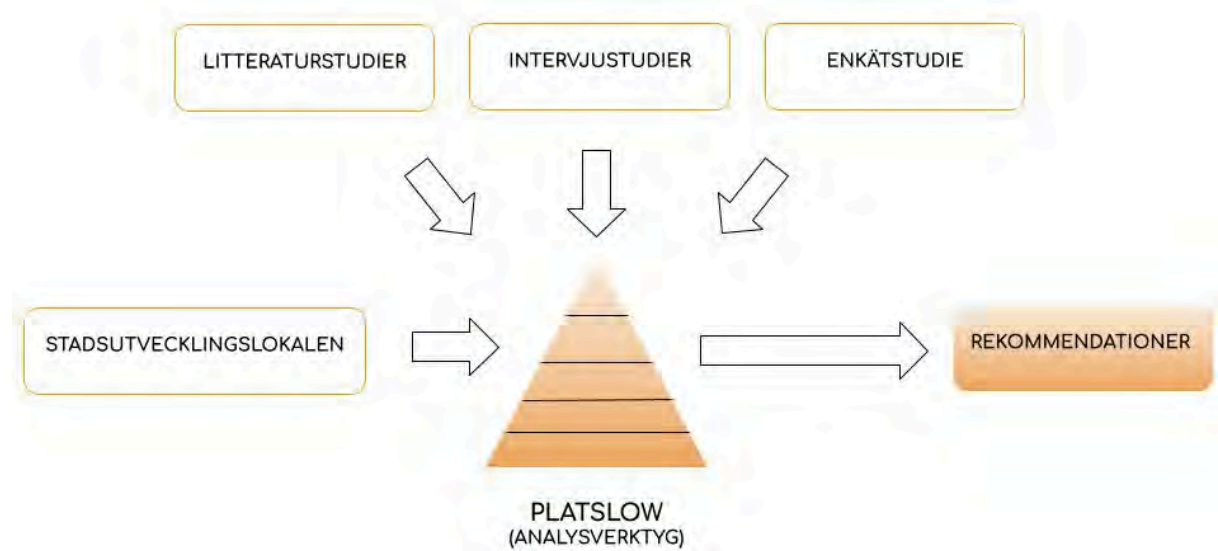
SROI, *Social Return On Investment* är ett effektbaserat koncept som fokuserar på värdeskapande förändring och nytta, snarare än pengar. Konceptet beaktar värdet av effekter som saknar marknadsvärde, exempelvis social integration. Verktöget används bland annat i samband med strategisk planering och förbättringar, i syfte att kommunicera påverkan av investeringar. SROI tydliggör de sociala värdena som skapas i samband med investeringar, men verktöget kan även identifiera miljömässiga effekter och förändringar av ekonomiska flöden (Sroi, u.å.).

Konceptet är relevant för vår studie då vi undersöker ett stadsutvecklingsprojekt ur ett långsiktigt perspektiv, där den sociala hållbarheten beaktas.

4 Metod

4.1 Metodval

Examensarbetet baseras på litteraturstudier, intervjustudier och en enkätstudie. I undersökningen kombineras kvalitativa och kvantitativa metoder. Kvalitativ forskning görs för att erhålla djupare information om människors underliggande resonemang (SurveyMonkey, u.å.). Kvantitativ forskning baseras på siffror och ger möjlighet till statistisk analys (SurveyMoneky, u.å.). Kombinationen av metoderna, ämnar att generera ett djupare och mer omfattande resultat.

Figur 2. Illustration över tillvägagångssättet för examensarbetet där platslow används som analysverktyg och sedan resulterar i egna rekommendationer. Författarnas egna illustration.

4.2 Genomförande av enkätstudie

I detta avsnitt förtydligas arbetsprocessen vid framställningen av enkätens utformning.

Figur 3. Illustration över hur framställningen av enkäten har sett ut. Författarnas egna illustration.

4.2.1 Nya Hovås kvaliteter – en småskalig blandstad i världsklass

I ett tidigt skede av arbetsprocessen tog vi del av kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter - en småskalig blandstad i världsklass*, för att möjliggöra en uppföljning av de boendes upplevelse i området. Kvalitetsboken blev en tydlig utgångspunkt vid utformningen av vår enkät.

Figur 4. Uppslag från Nya Hovås kvaliteter (Nya Hovås Projektutveckling, 2016).

Varför en kvalitetsbok?

Ambitionen är att kvalitetsboken ska fungera som en gemensam målbild och ett handfast verktyg för alla som är med och utvecklar området, oavsett om det gäller handel, verksamheter eller bostäder. Kvalitetsdokumentet möjliggör att alla involverade parter utgår från samma värdegrunder och förutsättningar. Dokumentet är undertecknat av alla byggherrar som är inkluderade i konsortiet.

Den gemensamma visionen är som tidigare nämnt; *“En småskalig blandstad i absolut världsklass”*. Ambitionen är att skapa en helt ny stadsdel, fast på landet.

Tre viktiga byggstenar för att förverkliga visionen:

Figur 5. Byggstenar från Nya Hovås kvaliteter (Nya Hovås Projektutveckling, 2016).

Utgångspunkten för byggstenarna är målet om att skapa en levande och välkomnande plats där förutsättningarna för det goda livet finns. En nyckel som har tagits fram för att lyckas är; *variation*. Variation ska inte endast prägla gestaltningen av en specifik byggnad, utan ska även genomsyra handelsutbudet och det gemensamma gaturummet som växer fram i Nya Hovås.

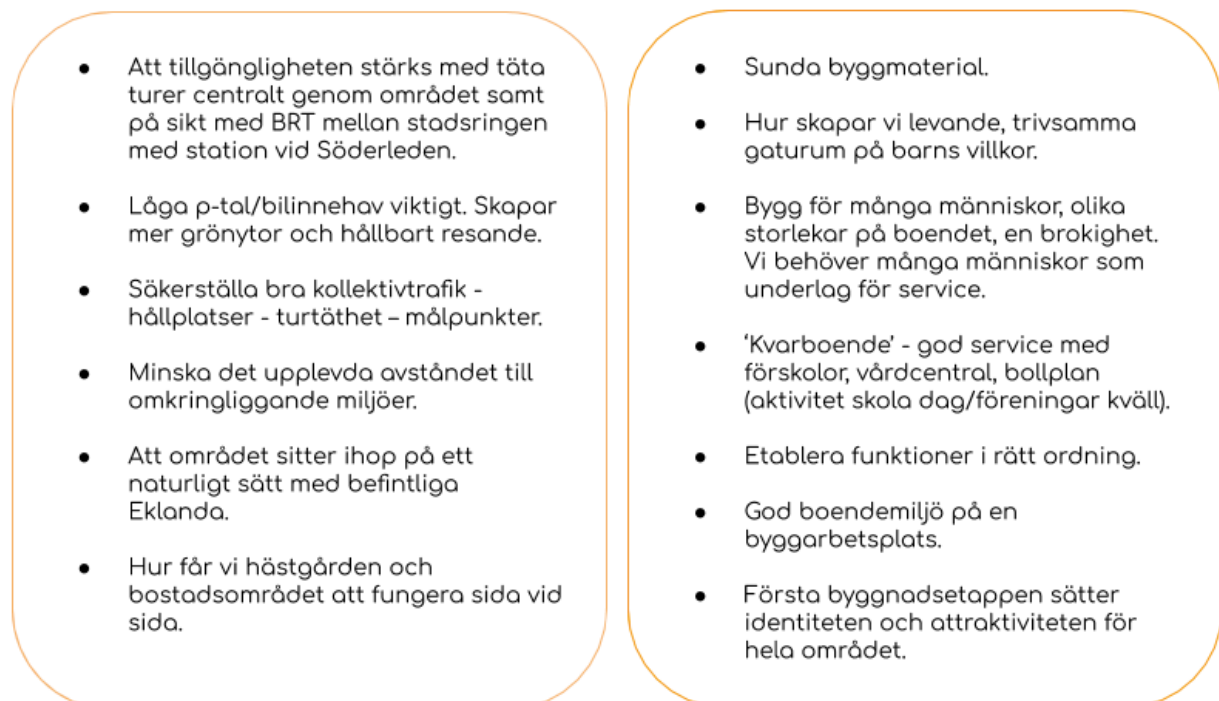
Kvalitetsboken har tagits fram för att säkerställa tankarna om hur den levande och mänskliga platsen Nya Hovås ska kunna skapas. Omfattande studier har gjorts vid framtagandet av dokumentet för att identifiera hur kvaliteten säkerställs i Nya Hovås. I dokumentet finns val och prioriteringar beskrivna som tillsammans ska göra så att målbilden uppnås (Nya Hovås, 2016).

4.2.2 Workshop: Västra Eklanda, Europahuset & Bastuban

White Arkitekter har tillsammans med Mölndals stad och fastighetsbolaget Balder, genomfört en workshopserie; *Västra Eklanda, Europahuset & Bastuban, Workshops 2017–2018*. Ansvarig för workshopserien var Louise Didriksson, urban designer//landskapsarkitekt LAR/MSA Partner på White Arkitekter, hållbarhetsspecialisten Johanna Rand samt kulturgeografen Lisa Wistrand.

Syftet var att definiera förutsättningarna för det befintliga Europahusets närmaste omgivning i Västra Eklanda. Under dessa workshops var ambitionen att förstå hur huset förhåller sig till helheten med torg, gatunät, kommunikationer, husens struktur etc. Dokumentet är en sammanställning som redogör för de aktiviteter, skisser och diskussioner som har framställts under fyra workshops; Hållbarhetsworkshop februari 2017, Workshop tema Liv februari 2018, Workshop tema Rum mars 2018, Workshop tema Hus mars 2018.

Sammanfattningsvis fastställdes följande nycklar för det fortsatta utvecklingsarbetet med Västra Eklanda:

-
- Att tillgängligheten stärks med täta turer centralt genom området samt på sikt med BRT mellan stadsringen med station vid Söderleden.
  - Låga p-tal/bilnehav viktigt. Skapar mer grönytor och hållbart resande.
  - Säkerställa bra kollektivtrafik - hållplatser - turtäthet - målpunkter.
  - Minska det upplevda avståndet till omkringliggande miljöer.
  - Att området sitter ihop på ett naturligt sätt med befintliga Eklanda.
  - Hur får vi hästgården och bostadsområdet att fungera sida vid sida.
- Sunda byggmaterial.
  - Hur skapar vi levande, trivsamma gaturum på barns villkor.
  - Bygg för många människor, olika storlekar på boendet, en brokighet. Vi behöver många människor som underlag för service.
  - 'Kvarboende' - god service med förskolor, vårdcentral, bollplan (aktivitet skola dag/föreningar kväll).
  - Etablera funktioner i rätt ordning.
  - God boendemiljö på en byggarbetsplats.
  - Första byggnadsetappen sätter identiteten och attraktiviteten för hela området.

Figur 6. Nycklar för Västra Eklanda. Författarnas egna illustration.

De målsättningar som har tagits fram för området är följande:

Figur 7. Målsättningar för Västra Eklanda. Författarnas egna illustration.

4.2.3 Granskning av enkät

En granskning av enkäten genomfördes innan utskick i syfte att säkerställa kvaliteten.

Enkäten granskades av följande personer:

- Louise Didriksson, urban designer//landskapsarkitekt LAR/MSA Partner på White Arkitekter
- Isac Lundmark, kommunikatör på Nya Hovås Stadsutveckling
- Christian Nygård, projektledare på Balder Projektutveckling
- Nina Ryd, biträdande professor och arkitekt på Chalmers Tekniska Högskola

Personerna som granskade enkäten var noga utvalda. De innehar olika yrkesroller och representerar skilda företag, samtidigt som de har gemensamt att de är anknutna till stadsutvecklingsprojektet Nya Hovås alternativt till Västra Eklanda.

Louise Didriksson bär på bred kunskap inom samhällsbyggnad och var involverad i ett tidigt skede i projektet Nya Hovås. Hon är medveten om utmaningarna med området och vilka kvaliteter som har lyfts fram som primära.

Då resultatet ska kunna kopplas till projektet Västra Eklanda och förhoppningsvis även till andra framtida bostadsprojekt, var Christian Nygårds återkoppling betydelsefull.

Nina Ryd är både handledare och examinator för vårt examensarbete, vilket innebär att hennes återkoppling var av stor betydelse. Hon bär på en bred kompetens inom samhällsbyggnad och har även tidigare erfarenhet av handledning av examensarbeten.

Även Nya Hovås Stadsutveckling gavs möjlighet till återkoppling då det finns ett intresse i att ta del av de boendes upplevelser av området.

4.2.4 Utformning av enkät

Ambitionen var att utforma enkäten så att resultatet kan kopplas till nycklar och målsättningar som har fastställts för Västra Eklanda. En digital enkätundersökning skickades ut till boende i tre bostadsrättsföreningar i Nya Hovås; BRF Boulevarden, BRF Hovås Park och BRF Solgränd. Enkäten berörde följande avsnitt:

- Om dig
- Kvaliteter
- Områdets utformning
- Gemensamma gårdar
- Trygghet
- Social interaktion
- Service och handel
- Aktiv livsstil
- För dig med barn/barnbarn
- Transportmedel
- Kultur
- Avslutande frågor

Enkätstudien innefattade kvantitativa och kvalitativa frågor. Kvantitativa data erhöles genom flervalfrågor och sifferskalor. Kvalitativa data erhöles i de frågor där respondenten gavs möjlighet att lämna kommentarer i fritext.

4.3 Intervjustudie

Kvalitativa intervjuer genomfördes med tre yrkessamma personer i byggbranschen. De utvalda respondenterna har en anknytning till stadsutvecklingsprojektet Nya Hovås alternativt till projektet Västra Eklanda.

Samtliga intervjuer var semistrukturerade, vilket innebär att frågorna är förutbestämda och följdfrågorna ställs utefter det som berättas (Academic Work, 2019).

4.3.1 Louise Didriksson, White Arkitekter

En semistrukturerad intervju genomfördes med Louise Didriksson, urban designer//landskapsarkitekt LAR/MSA Partner på White Arkitekter. Intervjun ägde rum på White Arkitekters kontor i Göteborg den 13 februari 2019. Då Louise var delaktig i planbeskedet för Nya Hovås och även ansvarade för workshopserien; *Västra Eklanda, Europahuset & Bastuban, Workshops 2017–2018*, var hon en relevant intervjurespondent.

Syftet var att erhålla bakgrund, både för Nya Hovås och för Västra Eklanda. Ambitionen var även att ta del av vilka kvaliteter som Louise tror värdesätts bland boende i Nya Hovås. Vi ville vidare diskutera eventuella utmaningar med Nya Hovås, men även rådande utmaningar i samhällsbyggnadsbranschen.

4.3.2 Johanna Nordstrand, Nya Hovås Projektutveckling

En semistrukturerad intervju genomfördes med Johanna Nordstrand, projektchef på Nya Hovås Projektutveckling. Intervjun genomfördes i stadsutvecklingslokalen Hjärtat i Nya Hovås den 18 februari 2019. Under intervjun närvarade även kommunikativören Isac Lundmark, Nya Hovås Stadsutveckling.

Syftet var att erhålla bakgrunden till visionen om Nya Hovås och bli medvetna om vilka utmaningar som har funnits vid utvecklingen av bostadsområdet. Ambitionen var även att ta del av Johannas tankar kring vilka kvaliteter som hon tror värdesätts bland boende i Nya Hovås.

4.3.3 Christian Nygård, Balder Projektutveckling

En semistrukturerad intervju genomfördes med Christian Nygård, projektledare på Balder Projektutveckling. Intervjun genomfördes på Balders kontor i Göteborg den 25 mars 2019.

Syftet var att få en inblick i hur Balder arbetar med uppföljningar av sina projekt och om uppföljningar sker utifrån boendes perspektiv. Ambitionen var även att bli medvetna om vilka utmaningar Christian ser med uppföljningar av projekt.

4.3.4 Intervjuer med boende i Nya Hovås

I enkätstudien, gavs respondenten möjlighet att lämna kontaktuppgifter för en eventuell telefonintervju. En respondent från varje ålderskategori valdes ut för att erhålla en spridning.

Syftet var att få en fördjupning av enkätsvaren och genom att transkribera citat, förstärka resultatet.

4.4 Stadsutvecklingslokalen Hjärtat

Under arbetets gång, har vi under flertalet tillfällen besökt stadsutvecklingslokalen Hjärtat i Nya Hovås, i syfte att uppleva stadsdelen och möta boende och yrkessamma personer med koppling till stadsutvecklingsprojektet.

I orienterande syfte medverkade vi under en grannsamverkan som ägde rum i lokalen den 12 mars 2019. Där kom vi i kontakt med polisinspektör Niklas Brehm, vilket senare ledde till personlig kommunikation i form av telefonsamtal och mailkommunikation. Grannsamverkan gav oss även möjlighet att samtala med flera av bostadsrättsordförandena i Nya Hovås.

I stadsutvecklingslokalen kom vi även i kontakt med Anna Carin Svedstam, projektledare för biblioteksservice i Nya Hovås.

4.5 Metoddiskussion

Det har gjorts tidigare forskning kring framför allt social hållbarhet, men även forskning om vilka kvaliteter som bidrar till en hållbar och trivsam boendemiljö. Vi har tagit del av tidigare forskning och dess teorier för att möjliggöra relevanta slutsatser i analys- och diskussionsavsnittet.

Då området inte är färdigställt, kan det vara svårt för de boende att ta ställning i vissa frågor. Området är under utbyggnad och det finns funktioner som tillkommer i ett senare skede, vilket kan göra att respondenterna svarar annorlunda vid en andra undersökning. Reliabiliteten kan därmed ifrågasättas. Dock ger undersökningen en bild av hur de boende upplever området idag, vilket är minst lika viktigt. Trots att området inte är färdigställt, ska de människor som flyttar in i ett tidigt skede, erhålla en trivsam boendemiljö.

I två av enkätfrågorna som berör upplevd trygghet, har respondenterna tolkat frågorna på skilda sätt. Vissa har besvarat frågorna utifrån området Nya Hovås, vilket var vår avsikt, medan andra har besvarat frågorna utifrån en mer generell upplevelse. Därmed har svaren varit svårtolkade. En tydligare formulering, hade kunnat motverka missförståndet.

Visionen för Nya Hovås är; “en småskalig blandstad i absolut världsklass.” Stadsdelen ska erbjuda en blandning av människor som bor, verkar och umgås i området. Det innebär att näringsidkarna har en viktig roll för att kunna förverkliga visionen om Nya Hovås. Därmed hade det varit intressant att inkludera deras perspektiv på området, för att erhålla ett än mer omfattande resultat.

4.6 Kvalitet

Studien baseras på en flermetodsforskning, vilket innebär att kvantitativa metoder kombineras med kvalitativa metoder (Bryman, 2012, s.37). Enkätundersökningen är mestadels kvantitativ och för att säkerställa kvaliteten, kompletteras undersökningen med kvalitativa inslag i form av kommentarsfält där respondenten kan uttrycka sig i ord. Semistrukturerade intervjuer och telefonintervjuer utgör den kvalitativa delen av studien.

4.6.1 Tillförlitlighet

För att erhålla tillförlitlighet, ska resultatet överensstämma med verkligheten. Utfallet av enkätundersökningen, speglar hur boende i tre bostadsrättsföreningar upplever området. Vi valde att fokusera på dessa bostadsrättsföreningar då de har varit etablerade i området under längst tid.

Genom att transkribera citat från enkätstudien, telefonintervjuerna och från de semistrukturerade intervjuerna, kan tillförlitligheten påvisas.

4.6.2 Pålitlighet

Vi presenterar noga vårt tillvägagångssätt och framställningen av enkätformuläret för att läsaren tydligt ska kunna följa processen. Vi tydliggör det faktum att flera relevanta personer har granskat vår enkät med ambitionen att kunna garantera en god

kvalitet. Pålitligheten ökar genom att vi är tydliga med vad som är tidigare forskning och teori, respondenternas tankar och åsikter och våra egna tankar och slutsatser. Vi ställer vårt resultat i relation till tidigare forskning och dess teorier, där både likheter och skillnader identifieras i analys- och diskussionsavsnittet.

4.6.3 Överförbarhet

Avsnittet handlar om hur vårt resultat kan överföras till andra miljöer. Förhoppningen är att resultatet ska kunna överföras i samband med planering av andra framtida bostadsområden. Vår ambition är även att skapa medvetenhet bland aktörer, om vikten av att arbeta med uppföljningar utifrån boendes perspektiv.

4.6.4 Konfirmering

Det är av stor vikt att vi innehar ett objektiva förhållningssätt till studien. Vi ska därmed inte medvetet tillåta att inkludera personliga åsikter och teoretiska riktningar för att styra resultatet av studien (Bryman, 2012, s. 392-393).

4.6.5 Generalisering

Det är en utmaning att inte generalisera området Nya Hovås, då det ibland framställs som ett "finare" område, bland annat på grund av dess lokalisering intill området Hovås med hög socioekonomisk status. Vi har dock intagit ett objektiva ställningstagande.

4.7 Etik

4.7.1 Enkätstudie

Då lagen om GDPR (The General Data Protection Regulation) råder, skickades enkätundersökningen ut till de boende via respektive bostadsrättsförenings styrelse. Då vi vänder oss till privatpersoner, var det viktigt att respektera deras integritet och därmed gavs respondenterna möjlighet att besvara enkäten anonymt. Vi valde att inte inkludera några obligatoriska frågor, utan respondenten kunde själv avgöra vilka frågor som skulle besvaras.

I enkätformuläret gavs respondenten möjlighet att välja; "vill helst inte svara" på frågan om kön. Anledningen till svarsalternativet, var att respondenten inte ska behöva definiera sig som varken man eller kvinna. Vi ville även möjliggöra alternativet för de respondenter som anser att kön inte har någon betydelse i sammanhanget.

För att erhålla respondenternas tillit, introducerade vi oss, vilka vi är, förtydligade syftet med examensarbetet och varför det är viktigt med de boendes perspektiv.

4.7.2 Semistrukturerade intervjuer

Totalt genomfördes tre semistrukturerade intervjuer, med tre skilda intervjuguides. Vi antecknade på datorn under intervjuerna. Ambitionen var att skapa en avslappnad miljö där respondenten delar med sig av sina tankar och erfarenheter. För att

säkerställa att vi i vår rapport, presenterar korrekt material har respondenterna fått materialet mailat till sig för eventuell korrigerig. Samtliga intervjurespondenter har givit sitt godkännande via mail till att citeras med namn i rapporten.

4.7.3 Intervjuer med boende i Nya Hovås

De respondenter som har blivit uppringda har givit sitt godkännande i enkätsvaret som har skickats in till oss. Samtliga respondenter har godkänt att bli inspelade och att bli anonymt citerade i rapporten.

5 Resultat av enkätstudie

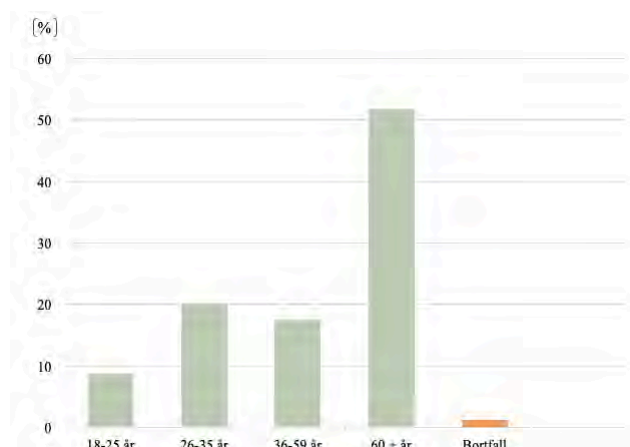
Enkäten skickades ut till totalt 214 personer, varav 79 av dessa valde att medverka i undersökningen, vilket ger en svarsfrekvens på 36,9%.

Enkäten är uppdelad i tolv avsnitt och innefattar totalt 43 frågor. Enkäten innehåller inte några obligatoriska frågor, utan respondenten avgör själv vilka frågor som besvaras. Därmed varierar svarsfrekvensen mellan vissa frågor. Bortfallet presenteras i de frågor där det har blivit ett bortfall.

Resultatet förtydligas i form av cirkel- och kolumndiagram, textmoln och kommentarer. Vi har utformat diagrammen och textmolnen själva. Notera i textmolnen, att de stora orden i är de som har förekommit flest gånger och de små orden är de som har förekommit mer sällan.

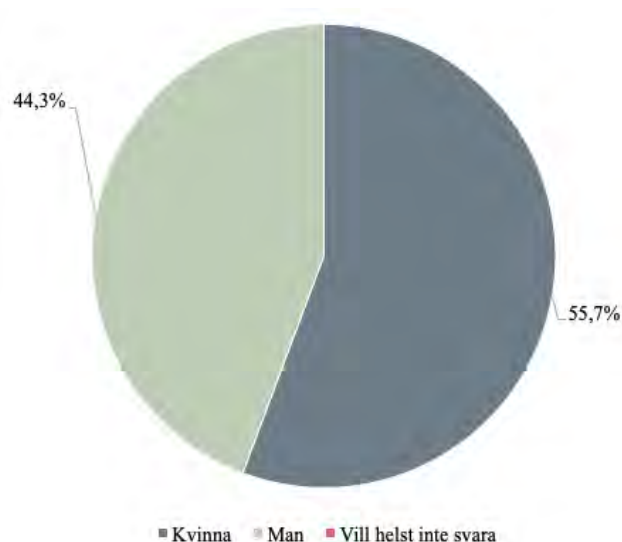
5.1 Om dig

Ålder

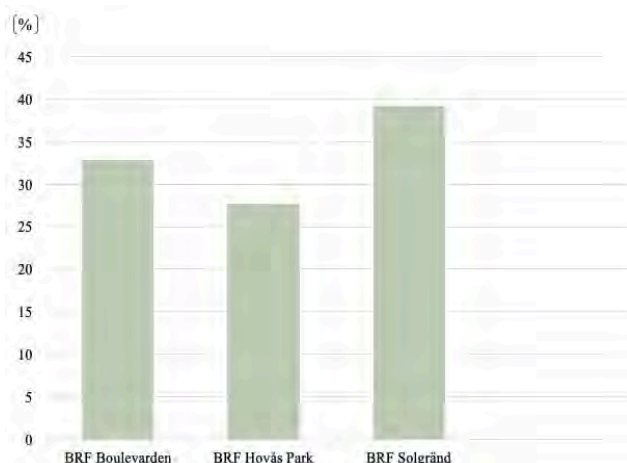
Det visade sig att 8,9% av respondenterna var mellan 18–25 år. 20,3% av respondenterna var mellan 26–35 år. 17,7% av respondenterna var mellan 36–59 år. 51,9% av respondenterna var över 60 år. Det var ett bortfall på 1,3%.

Kön

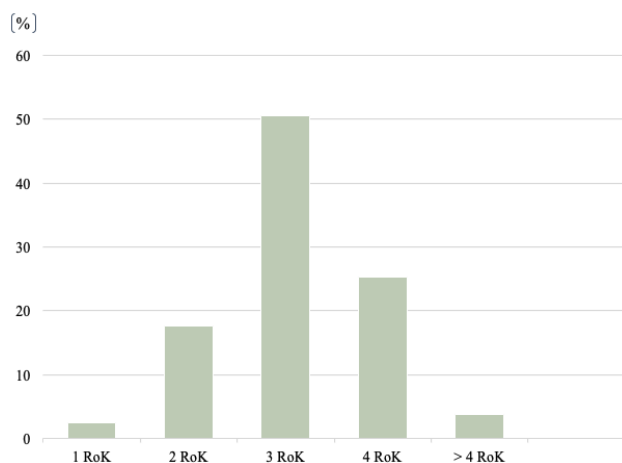
Fördelning av kön bland respondenterna var 55,7% kvinnor och 44,3% män. Det var ingen respondent som valde “vill helst inte svara”.

Vilken bostadsrättsförening bor du i?

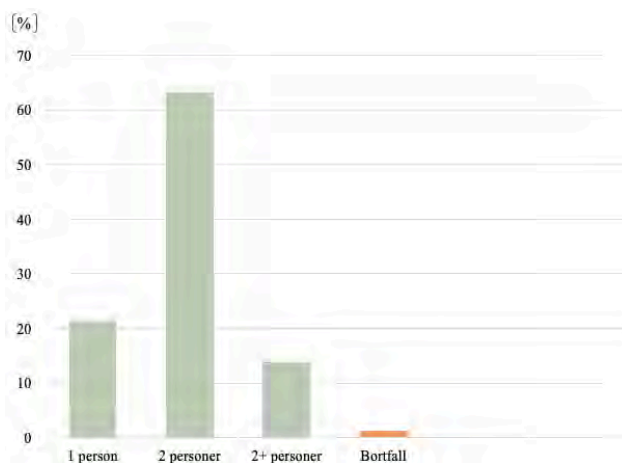
Det visade sig att 32,9% av respondenterna bor i BRF Boulevarden, 27,8% av respondenterna bor i BRF Hovås Park och 39,2% av respondenterna bor i BRF Solgränd.

Vilken storlek har din lägenhet?

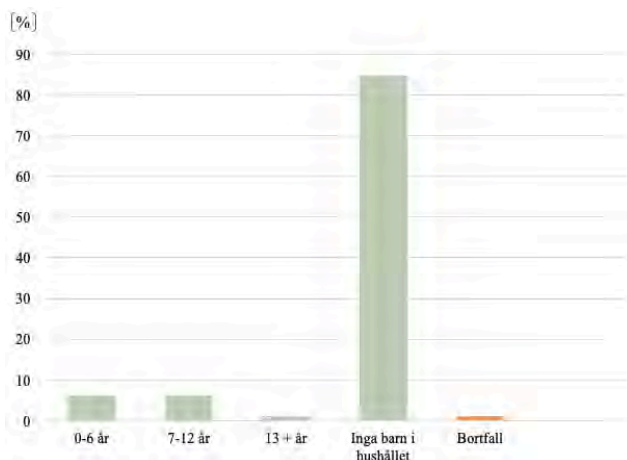
Det visade sig att 2,5% av respondenterna bor i 1 RoK. 17,7% av respondenterna bor i 2 RoK. 50,6% av respondenterna bor i 3 RoK. 25,3% av respondenterna bor i 4 RoK. 3,8% av respondenterna bor i en lägenhet som är större än 4 RoK.

Hur många bor i ditt hushåll?

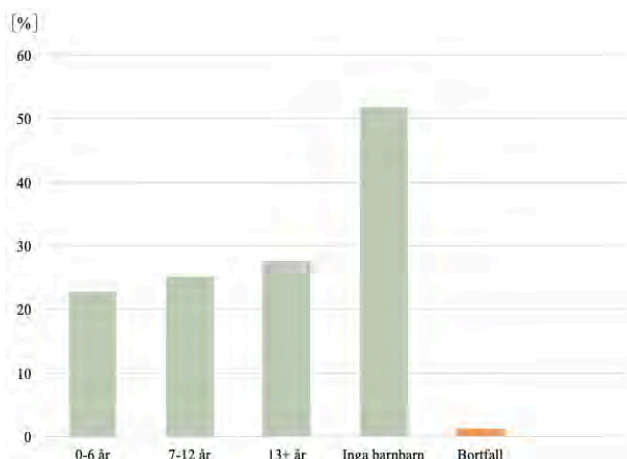
Det visade sig att 21,5% av respondenterna är singelhushåll. 63,3% av respondenterna är sambos. 13,9% av respondenterna bor fler än två personer i hushållet. Det var ett bortfall på 1,3%.

Finns det barn i ditt hushåll? Vilken/vilka åldrar?

Det visade sig att 6,3% av respondenterna har barn i kategorin 0–6 år. Ytterligare 6,3% av respondenterna har barn i kategorin 7–12 år. 1,3% av respondenterna har barn i kategorin 13+ år. 84,8% av respondenterna har inte några barn i hushållet. Det var ett bortfall på 1,3%.

Har du barnbarn som bor hos dig eller brukar komma på besök? Isåfall vilken/vilka åldrar?

Det visade sig att 22,8% av respondenterna har barnbarn i ålderskategorin 0–6 år. 25,3% av respondenterna har barnbarn i ålderskategorin 7–12 år. 27,8 % av respondenterna har barnbarn i ålderskategorin 13+ år. 51,9% av respondenterna har inte barnbarn som brukar bo eller komma på besök. Det var ett bortfall på 1,3%.

5.2 Kvaliteter

Avsnittet berör kvaliteter i området Nya Hovås.

Vilka kvaliteter värdesätter du mest som boende i Nya Hovås? (välj 3 alternativ)

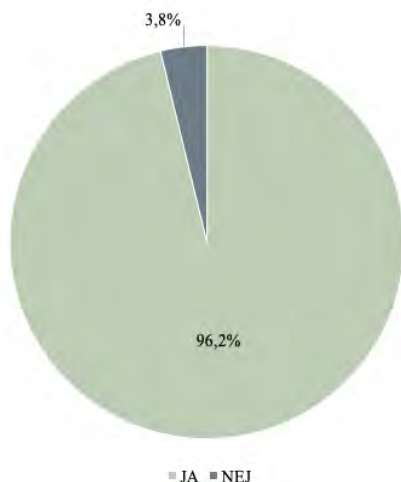

Textmoln över vilka kvaliteter respondenterna värdesätter mest som boende i Nya Hovås.

Varje respondent valde i genomsnitt 4,35 alternativ och totalt erhöles 344 svar.

Anser du att det finns förutsättningar/kvaliteter för flera skeden i livet?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ. Det fanns även möjlighet för respondenten att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplad till frågan. 14 kommentarer erhöles.

“Området passar för alla generationer.”

“Inte optimalt för barn med mycket trafik.”

“Bekvämt att ha närhet till allt jag behöver utan bil!”

Det visade sig att 96,2% av respondenterna anser att det finns förutsättningar/kvaliteter i området för flera skeden i livet och 3,8% av respondenterna anser inte att det finns det.

Saknar du någon fastighetsnära tjänst i ditt område?

Frågan var utformad som en öppen fråga, vilket innebär att respondenten själv gavs möjlighet att uttrycka sin eventuella saknad av någon fastighetsnära tjänst. Totalt erhöles 23 kommentarer och några av dessa var följande:

“Saknar övernattningsmöjligheter för gäster (b&b eller liknande), saknar möjlighet till grovtvätt (typ mattor).”

“Områdes Cykelreparatör/service. Snickare.”

“Uthyrningsmöjlighet till verktyg, trädgårdssajten mm.”

5.3 Områdets utformning

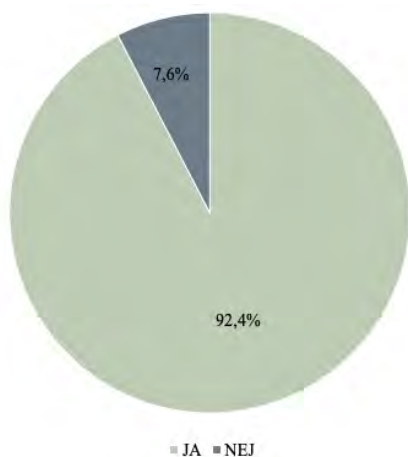
Avsnittet berör utformningen av byggnader och områdets helhet.

Figur 8. Byggnader, Nya Hovås. Författarnas egna bilder.

Anser du att det är en tilltalande arkitektur/utseende på byggnaderna i området?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ. Det fanns även möjlighet för respondenten att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplad till frågan. 18 kommentarer erhöles.

”Trevligt med lite variation på byggnader.”

”Inspirerande och livfullt.”

“Till viss del. Vissa projekt är mer påkostade med ex. takhöjd och mer stilsäker arkitektur. Andra känns som att man försökt tjäna så mycket pengar som möjligt på så lite arbete och material som möjligt.”

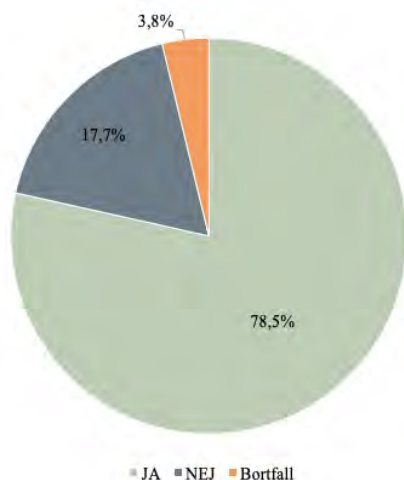
“Till största del god arkitektur men hade kunnat bli bättre med en mer homogen färgpalett.”

Det visade sig att 92,4% av respondenterna anser att det är en tilltalande arkitektur/utseende på byggnaderna i området och 7,6% av respondenterna anser inte att det är det.

Tycker du att det är bra med blandningen av bostadsrätter och hyresrätter i området?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ. Det fanns även möjlighet för respondenten att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplad till frågan. Nio kommentarer erhöles.

”Inte så mycket åsikt, men spontant så känns det bra.”

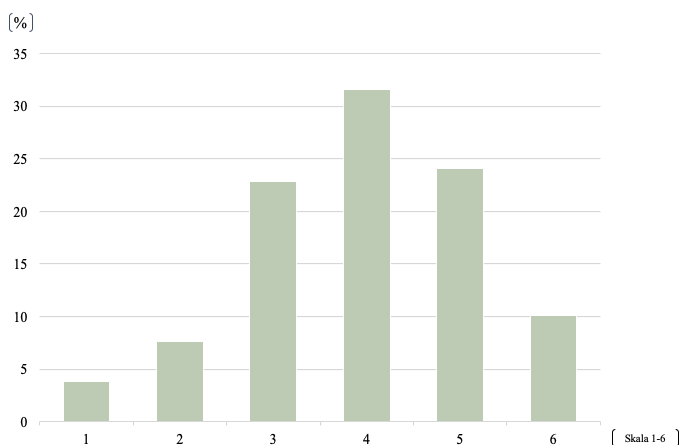
”Om hyresrätterna inte vore så vansinnigt dyra, här skär byggherrarna guld med täljkniv.”

”Hyresrätterna är mycket få gentemot bostadsrätterna. Då det råder bostadsbrist i Göteborg borde man satsa mer på hyresrätter. Det är få förunnat att kunna köpa en bostad med tanke på bostadsmarknaden i Göteborg. Bostadsrätter genererar snabbare pengar för byggföretagen men medför också segregation.”

Det visade sig att 78,5% av respondenterna anser att det är bra med en blandning av upplåtelseformer i området och 17,7% av respondenterna anser inte att det är det. Det var ett bortfall på 3,8%.

Hur upplever du att bo i ett område som är under utveckling?

En skala användes för att respondenten enklare skulle kunna uttrycka sin upplevelse av hur det är att bo i ett område som är under utveckling. En skala mellan 1–6 användes, där 1= dåligt och 6= mycket bra. Det fanns även möjlighet för respondenten att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplad till frågan.

Det visade sig att 3,8% av respondenterna valde skala 1 och har en dålig upplevelse av att bo i ett område som är under utveckling. 7,6% av respondenterna valde skala 2. Totalt 22,8% av respondenterna valde skala 3. De flesta, 31,6% av respondenterna valde skala 4. Det visade sig att 24,1% av respondenterna valde skala 5. Sedan valde 10,1% av respondenterna skala 6 och har därmed en mycket bra upplevelse av att bo i ett område som är under utveckling.

24 kommentarer erhöjls och några av dessa var följande:

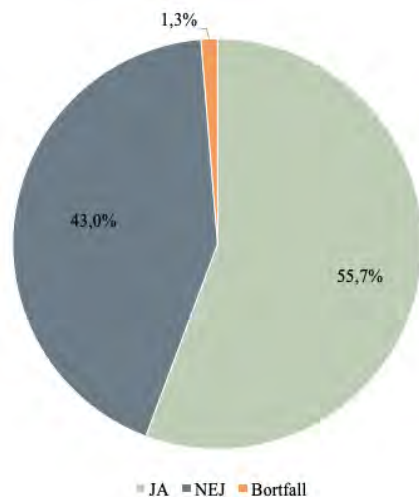
”Bullrigt, dammigt, tung trafik, ingen grönska.”

”Det är spännande att se området växa fram och att kunna påverka utbyggnaden.”

”Trodde att utvecklingen skulle gå snabbare. Känns som att tiden för boende på en byggarbetsplats blir allt längre.”

Är du som boende i Nya Hovås nöjd med hur du informeras angående den pågående utbyggnaden?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ. Det fanns även möjlighet för respondenten att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplad till frågan. Tio kommentarer erhöjls.

”Det gäller att själv vara delaktig och söka informationen.”

”Information kan alltid bli bättre och tätare.”

”Information ges på flera olika sätt, bland annat genom tidningsartiklar, skyltar och i pappersform i trappuppgångar och brevlåda.”

55,7% av respondenterna är nöjda med hur de informeras angående den pågående utbyggnaden och 43% av respondenterna är inte nöjda. Det var ett bortfall på 1,3%.

5.4 Gemensamma gårdar

Avsnittet fokuserar på de gemensamma innergårdarna.

Figur 9. Gemensamma gårdar, Nya Hovås. Författarnas egna bilder.

Vad är viktigast för dig i din gårdsmiljö? (Du kan välja flera alternativ)

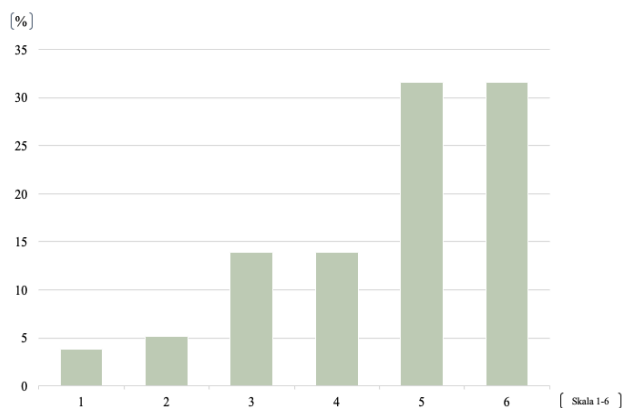

Textmoln över vad de boende i Nya Hovås anser vara viktigast i sin gårdsmiljö.

Då flera alternativ kunde väljas, erhöles totalt 174 svar. I denna fråga, gavs respondenten möjlighet att själv fylla i ett alternativ. Det var ett bortfall på 2,5%

En tydlig vision har varit de öppna kvarteren och de så kallade "smitvägarna" mellan gårdarna. Hur upplever du tryggheten med dessa öppna kvarter?

En skala användes för att respondenten enklare skulle kunna uttrycka sin upplevelse kring de öppna kvarteren. En skala mellan 1–6 användes, där 1 = otrygg och 6 = trygg.

Det visade sig att 3,8% av respondenterna valde skala 1 och upplever därmed en otrygghet med de öppna kvarteren. 5,1% av respondenterna valde skala 2. Totalt 13,9% av respondenterna valde skala 3. Det visade sig även att ytterligare 13,9% av respondenterna valde skala 4. Totalt 31,6% av respondenterna valde skala 5. Lika stor del av respondenterna, det vill säga 31,6% valde skala 6 och upplever en trygghet med de öppna kvarteren.

Två följdfrågor adderades för att respondenten skulle kunna precisera sin upplevelse.

Vad är det som känns otryggt?

Totalt erhöles 22 kommentarer och några av dessa var följande:

“Det hade nog inte spelat någon roll ifall gården var stängd, obehöriga kan smita in efter att någon öppnat en port ändå. Känns i alla fall tryggt att trapphusen är låsta.”

“Ungdomsgäng och narkotikahandel.”

“Har varit mkt inbrott i källare, möjligen svårare att ha koll på vilka som rör sig på gårdarna.”

“Det blir enklare för okända att komma in och "reka" utan att man tänker på att det är någon "obehörig".”

Vad är det som får dig att känna dig trygg?

Totalt erhöles 39 kommentarer och några av dessa var följande:

“Bra grannar omkring, och ett tryggt område i allmänhet.”

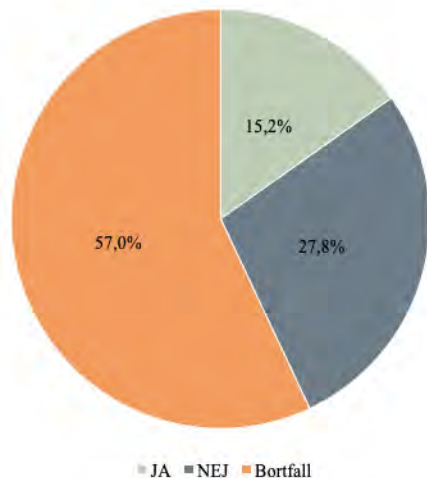
”Belysning”

“Psykologiska faktorer i att det är ett ”fint” område.”

”Kameraövervakning i garage.”

Om du bor i BRF Solgränd; har du någon gång nyttjat växthuset?

BRF Solgränd har ett växthus som kan bokas vid intresse, därmed var frågan riktad till boende i BRF Solgränd. Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

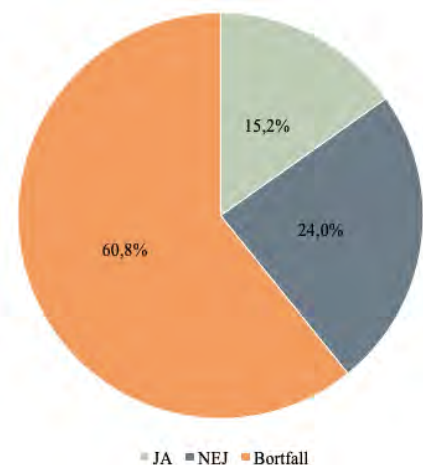

Figur 10. Växthus, Nya Hovås. Författarnas egna bild.

Det visade sig att 15,2% av respondenterna har nyttjat växthuset och att 27,8% av respondenterna aldrig har nyttjat växthuset. Då frågan riktar sig till boende i BRF Solgränd, blev det ett bortfall på 57 %. Dock var frågan öppen för alla vilket har bidragit till att ett fåtal respondenter från resterande bostadsrättsföreningar har besvarat frågan.

Om du bor i BRF Solgränd; nyttjar du odlingslådorna?

BRF Solgränd har odlingsmöjligheter på gården, därmed var frågan riktad till boende i BRF Solgränd. Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

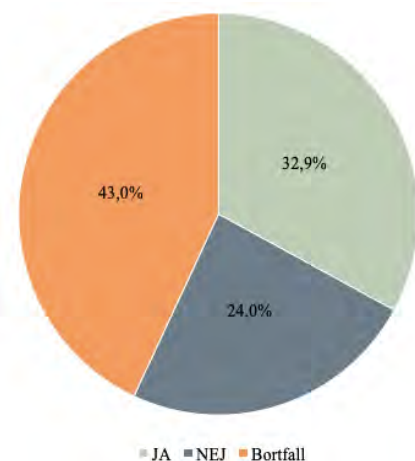

Figur 11. Odlingslådor, Nya Hovås. Författarnas egna bild.

Det visade sig att 15,2% nyttjar odlingslådorna och att 24% av respondenterna inte nyttjar odlingslådorna. Då frågan riktar sig till boende i BRF Solgränd, blev det ett bortfall på 60,8 %. Dock var frågan öppen för alla vilket har bidragit till att ett fåtal respondenter från resterande bostadsrättsföreningar har besvarat frågan.

Om du bor i BRF Boulevarden eller BRF Hovås Park; skulle du uppskatta ett växthus och odlingsmöjligheter på din gård?

Då det varken finns växthus eller odlingsmöjligheter för boende i BRF Boulevarden och BRF Hovås Park, riktas frågan till boende i dessa bostadsrättsföreningar. Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ. Det fanns även möjlighet för respondenten att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplat till frågan.

Det visade sig att 32,9% av respondenterna hade uppskattat ett växthus och odlingsmöjligheter på sin gård och att 24% av respondenterna inte hade uppskattat dessa möjligheter. Då frågan riktar sig till boende i BRF Boulevarden och BRF Hovås Park, blev det ett bortfall på 43%. Det var en öppen fråga som alla kunde besvara. Det visade sig att ingen respondent från BRF Solgränd har besvarat frågan, samtidigt är de medräknade i bortfallet.

Tio kommentarer erhöles och några av dessa var följande:

“Tror inte att de får vara ifred.”

“Ytan är så begränsad så det kan inte bli så mycket. Jag har haft stor trädgård och är därför nöjd med detta.”

“Gården används väldigt lite varken av barn/vuxna.”

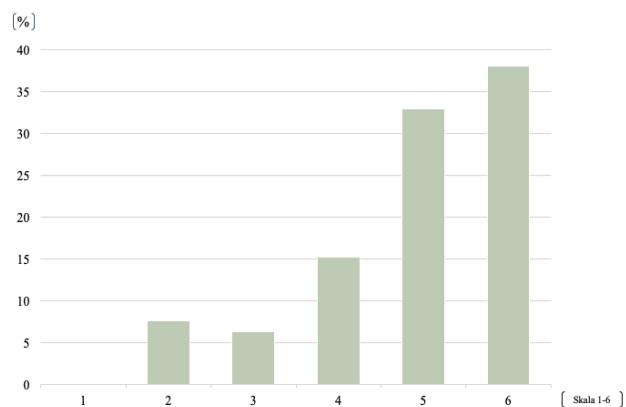
“Jag är mycket för natur och annat men att odla är inte min grej. Men, jag tror säkert det skulle uppskattas av andra men jag har ingen nytta av det.”

5.5 Trygghet

Avsnittet berör de boendes upplevda trygghet i området.

Känner du dig trygg i Nya Hovås under dygnets alla timmar?

En skala användes för att respondenten enklare skulle kunna uttrycka sin upplevelse av tryggheten i Nya Hovås under dygnets alla timmar. En skala mellan 1-6 användes, där 1= otrygg och 6= trygg.

Ingen respondent upplever området så pass otryggt så att de valde skala 1. Det visade sig att 7,6% av respondenterna valde skala 2. Sedan valde 6,3% av respondenterna skala 3. Totalt 15,2% av respondenterna valde skala 3. Det visade sig även att 32,9% av respondenterna valde skala 5. Hela 38% av respondenterna valde skala 6 och upplever därmed en trygghet i Nya Hovås under dygnets alla timmar.

Två följdfrågor adderades för att respondenten skulle kunna precisera sin upplevelse.

Vad är det som känns otryggt?

20 kommentarer erhöles och några av dessa var följande:

“Inbrott, nedskräpning, oljud.”

“Dålig och trasig belysning.”

Alla inbrott och inbrottsförsök. Knarkanvändning och knarkförsäljning.

Vet att det har varit inbrott i garage o förråd, så intresse finns för tjuvar att återkomma.

Ibland trasig belysning Hovås Allé. Narkotikahandel i P- huset.

Vad är det som får dig att känna dig trygg?

25 kommentarer erhöles och några av dessa var följande:

“Många bra människor.”

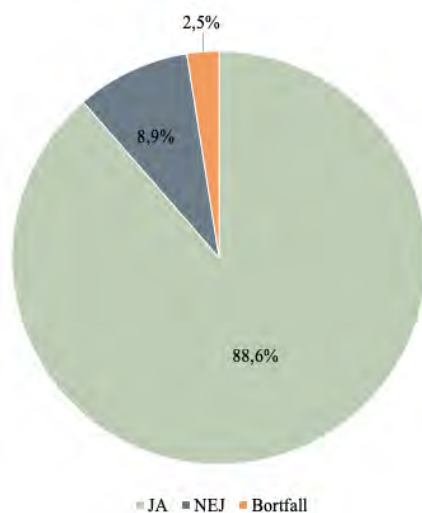
“Folk som rör sig i området.”

“Grannsamverkan mot brott, bevakning.”

“Belysta områden i närheten av hushåll.”

Känner du dig trygg vid den nuvarande busshållplatsen (Brottkärsmotet)?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

Figur 12. Busshållplats Brottkärr, Nya Hovås.
Författarnas egna bild.

Det visade sig att 88,6% av respondenterna känner sig trygga vid den nuvarande busshållplatsen och att 8,9% av respondenterna känner sig otrygga vid den nuvarande busshållplatsen. Det var ett bortfall på 2,5%.

5.6 Social interaktion

Avsnittet berör den sociala interaktionen mellan människor på gårdarna och i området.

När träffar du dina grannar?

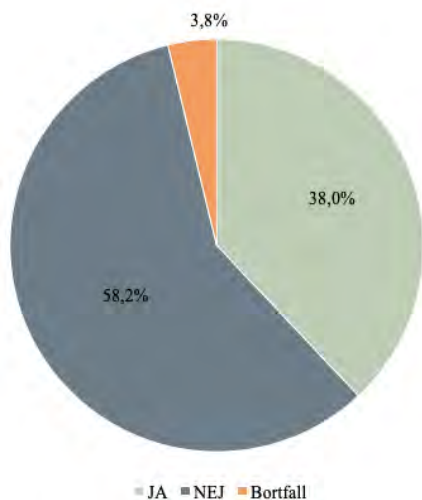

Textmoln över när respondenterna träffar sina grannar.

Då flera alternativ kunde väljas, erhöles totalt 138 svar. Det var ett bortfall på 1,3%.

Önskar du att träffa dina grannar mer än vad du gör idag?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

Det visade sig att 38 % av respondenterna önskar att träffa sina grannar mer än vad de gör idag och att 58,2 % av respondenterna inte önskar att träffa sina grannar mer än vad de gör idag. Det var ett bortfall på 3,8%.

Vilken plats i Nya Hovås umgås du helst med vänner, familj och grannar?

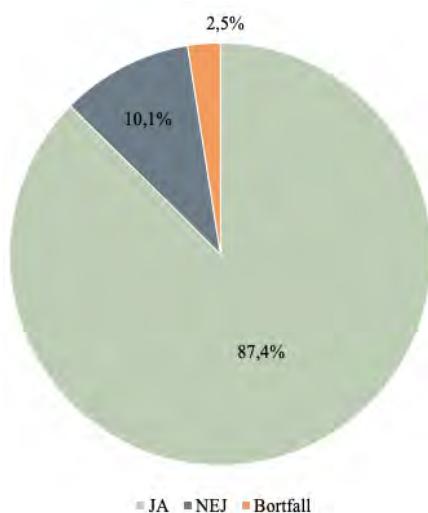

Textmoln över vilken plats i Nya Hovås respondenterna helst umgås med vänner, familj och grannar

Respondenten gavs möjlighet att uttrycka sig själv i form av en kommentar kopplad till frågan. Totalt erhöles 50 kommentarer.

Nya Hovås arrangerar tre årliga arrangemang: Vårfest, Höstfest och Julmarknad. Har du hört talas om dessa evenemang?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

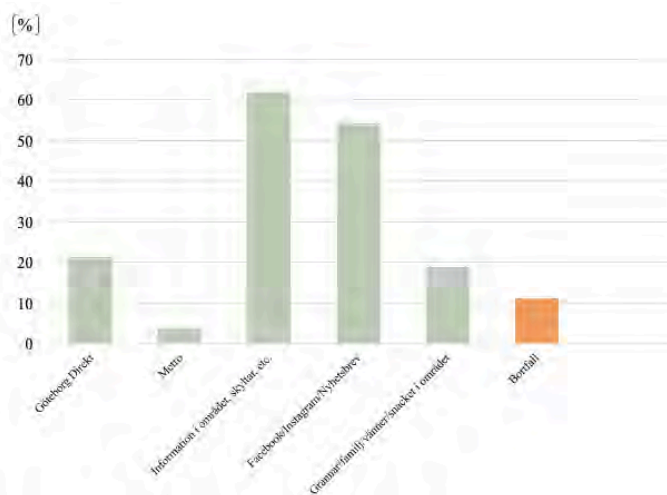

Det visade sig att 87,4 % av respondenterna hade hört talas om dessa arrangemang och att 10,1 % av respondenterna inte hade hört talas om dem. Det var ett bortfall på 2,5%.

Om respondenten svarade JA på föregående fråga, gavs en följdfråga om hur informationen om arrangemangen hade nått respondenten.

Om JA, hur har du hört talas om det? (Du kan välja flera alternativ)

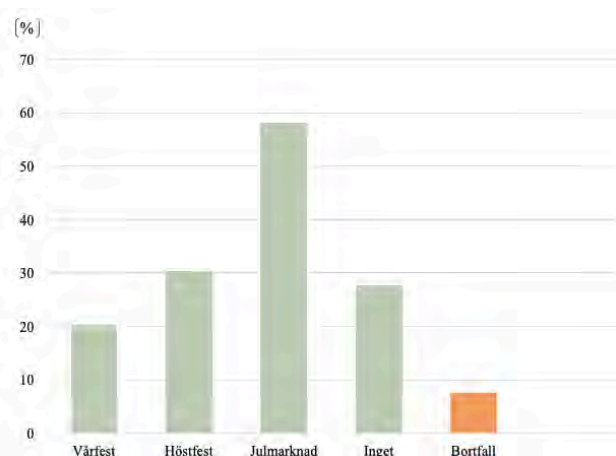
Då flera alternativ kunde väljas av respondenten, erhölls totalt 127 svar.

Det visade sig att 21,5% av respondenterna svarade att de hade fått informationen via Göteborg Direkt. 3,8% av respondenterna hade hört talas om arrangemangen i Metro. De flesta, totalt 62% av respondenterna hade blivit informerade via information i området i form av skyltar etc. 54,4% av respondenterna hade erhållit informationen via Facebook, Instagram och nyhetsbrev. 19% av respondenterna hade hört talas om arrangemangen via grannar/familj/vänner/snacket i området. Det var ett bortfall på 11,4%.

Vilket av dessa evenemang har du gått på?

Då flera alternativ kunde väljas, erhölls totalt 108 svar.

Det visade sig att 20,3% av respondenterna hade besökt Vårfesten. 30,4% av respondenterna hade besökt Höstfesten och 58,2% av respondenterna hade besökt Julmarknaden. Totalt var det 27,8% av respondenterna som inte hade besökt något av dessa arrangemang. Det var ett bortfall på 7,6%.

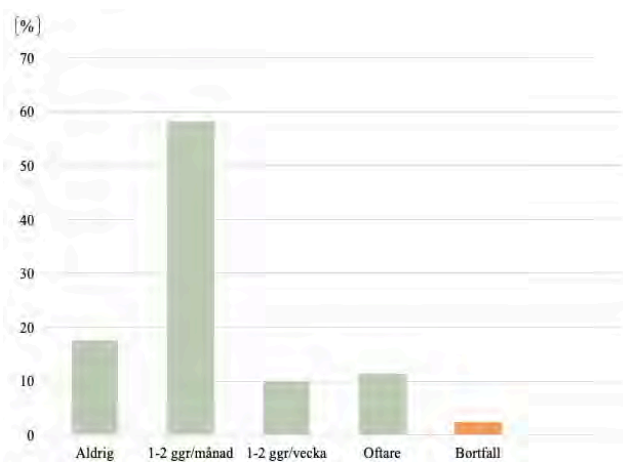
5.7 Service och handel

Avsnittet fokuserar på konceptet *small shops*, café- och restaurangutbudet och den kommunala servicen i området.

Figur 13. Small shops och Hovås allé, Nya Hovås. Författarnas egna bild.

Hur ofta handlar du i butikerna (small shops, dvs. inte ICA och Systembolaget)?

17,7% av respondenterna handlar aldrig i butikerna. 58,2% av respondenterna handlar i butikerna 1–2 gånger per månad. 10,1% av respondenterna handlar i butikerna 1–2 gånger i veckan. Totalt 11,4% av respondenterna handlar oftare än 1–2 gånger i månaden. Det var ett bortfall på 2,5%.

Vilka "small shops" handlar du i?

Textmoln över vilka "small shops" respondenterna handlar i.

En öppen fråga ställdes till respondenten där möjligheten gavs att besvara vilka "small shops" respondenterna handlar i. Totalt valde 47 respondenter att besvara frågan.

Saknar du något i handelsutbudet, isåfall vad?

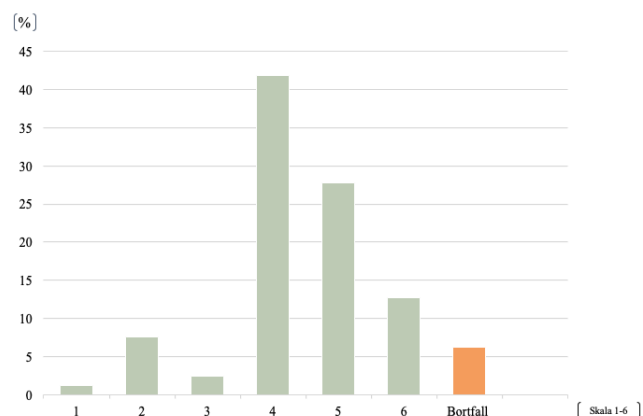

Textmoln över vad respondenterna saknar i handelsutbudet.

Ytterligare en öppen fråga ställdes till respondenten där möjligheten gavs att uttrycka en eventuell avsaknad i handelsutbudet. Totalt erhöles 30 kommentarer.

Hur upplever du café- och restaurangutbudet?

En skala användes för att respondenten enklare skulle kunna uttrycka sin upplevelse av café- och restaurangutbudet i området. En skala mellan 1–6 användes, där 1= dåligt och 6= mycket bra.

1,3% av respondenterna valde skala 1. Det visade sig att 7,6% av respondenterna valde skala 2. Totalt 2,5% av respondenterna valde skala 3. Hela 41,8% av respondenterna valde skala 4. Så mycket som 27,8% av respondenterna valde skala 5. Till sist valde 12,7%, av respondenterna skala 6 och upplever därmed café- och restaurangutbudet som mycket bra. Det var ett bortfall på 6,3%.

Saknar du något i café- och restaurangutbudet?

Textmoln över vad respondenterna saknar i café- och restaurangutbudet.

En öppen fråga ställdes till respondenten där möjligheten gavs att uttrycka en eventuell avsaknad av något i café- och restaurangutbudet. Totalt erhöles 31 kommentarer.

Saknar du någon kommunal service i området? (Exempelvis badhus, förskola, idrottsplats, bibliotek, etc.)

Lokal att hyra för fest och musikframträdanden
Ideella föreningar som ordnar filmvisning och teater i kulturhusets lokaler

Textmoln över kommunal service som respondenterna saknar i området.

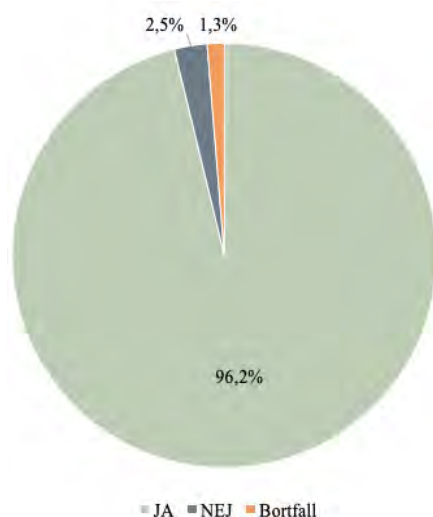
En öppen fråga ställdes till respondenten där möjligheten gavs att uttrycka en eventuell avsaknad av någon kommunal service i området. Totalt erhöles 34 kommentarer.

5.8 Aktiv livsstil

Avsnittet handlar om vilka förutsättningar det finns i Nya Hovås och i dess närliggande områden att vara fysiskt och socialt aktiv under vardag och fritid.

Upplever du att det finns förutsättningar för en aktiv livsstil? (Det kan vara både i Nya Hovås, men även i närliggande områden)

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

96,2% av respondenterna upplever att det finns förutsättningar för en aktiv livsstil och 2,5% av respondenterna upplever inte att det finns det. Det var ett bortfall på 1,3%.

Två följdfrågor adderades för att respondenten skulle kunna precisera sin upplevelse.

Om JA, vad?

43 kommentarer erhöles och några av dessa var följande:

“Finns ett jättebra gym. Promenader till havet. Oxsjön med bra slingor för att cykla och springa.”

“Löpning, cykling, promenad, båtliv, friskis.”

“Otroligt mycket natur och friskis är det enda jag behöver!”

Om NEJ, vad saknar du?

Nio kommentarer erhöles och några av dessa var följande:

“Förutsättningar för aktiv livsstil för barn, lekplatser etc.”

“Elljusspår i skogen.”

“Utegym så som de som finns i slottsskogen eller vid Sisjön (närmaste jag vet).”

Du har en ledig dag och vill göra en utflykt, vart bär det av?

Textmoln över vart det bär av när respondenterna gör en utflykt.

Totalt valde 44 respondenter att besvara frågan som var utformad som en öppen fråga där respondenten själv fick uttrycka sig genom en kommentar.

Vad önskar du göra en vinterdag?

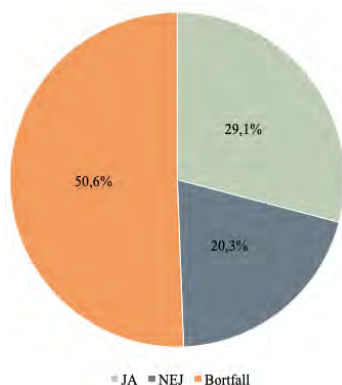

Textmoln över vad respondenterna önskar att göra en vinterdag.

Totalt valde 78 respondenter att besvara frågan som var utformad som en öppen fråga där respondenten själv fick uttrycka sig i form av en kommentar.

5.9 För dig med barn eller barnbarn

Känner du trygghet i att barnen kan röra sig fritt mellan gårdarna?

Då frågan riktar sig till boende med barn eller barnbarn som bor eller besöker respondenten, blev det ett bortfall på 50,6 %. Dock var frågan öppen för alla vilket har bidragit till att ett fåtal respondenter utan barn eller barnbarn har besvarat frågan. Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

Totalt upplever 29,1% av respondenterna trygghet i att barnen kan röra sig fritt mellan gårdarna och 20,3% av respondenterna upplever en otrygghet.

Ett kommentarsfält adderades där respondenten kunde precisera sin upplevelse. Totalt erhöles 14 kommentarer och några av dessa var följande:

”Dåligt med säkra övergångar över Allén.”

”Framför allt otryggt pga Hovås Allé, bilar som kör väldigt fort och dålig belysning.”

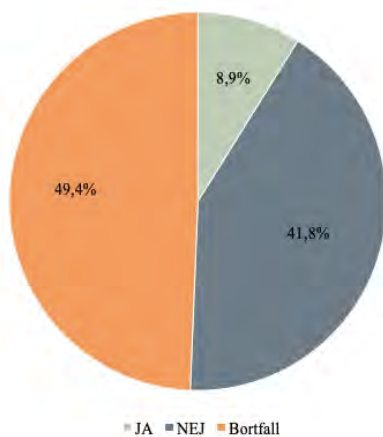
”Trafik, finns ingen bra lekplats att hänvisa till.”

”Inga lekplatser.”

Anser du att de gemensamma gårdarna är utformade för barns lek?

Figur 14. Lekplatser på de gemensamma gårdarna, Nya Hovås. Författarnas egna bilder.

Då frågan riktar sig till boende med barn eller barnbarn som bor eller besöker respondenten, blev det ett bortfall på 49,4%. Dock var frågan öppen för alla vilket har bidragit till att ett fåtal respondenter utan barn eller barnbarn har besvarat frågan. Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

Det visade sig att 8,9% av respondenterna anser att gårdarna är utformade för barns lek och att 41,8% av respondenterna inte anser att gårdarna är utformade för barns lek.

Ett kommentarsfält adderades där respondenten kunde precisera sin åsikt. Totalt erhöles 16 kommentarer och några av dessa var följande:

”Alldeles för designade och stela för att uppmuntra till lek.”

”En sandlåda och inget mer.”

”Det finns ingen sysselsättning för barn. De sparkar boll på gården och väsnas.”

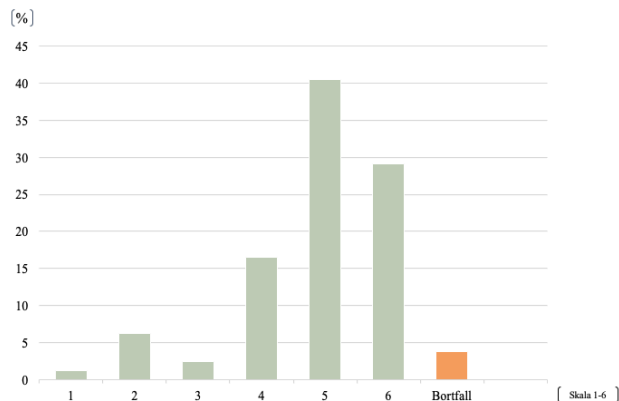
”Lekplatserna på många av gårdarna är ej utformade för barn. Saknar en stor gemensam lekplats med ALLT.”

5.10 Transportmedel

Hur väl anser du att kollektivtrafiken fungerar?

En skala användes för att respondenten enklare skulle kunna uttrycka sin upplevelse om hur väl kollektivtrafiken fungerar. En skala mellan 1–6 användes, där 1= dåligt och 6= mycket bra.

Det visade sig att 1,3% av respondenterna valde skala 1. Totalt 6,3% av respondenterna valde skala 2. Sedan valde 2,5% av respondenterna skala 3. Så mycket som 16,5% av respondenterna valde skala 4. Hela 40,5% av respondenterna valde skala 5. Till sist valde 29,1% av respondenterna skala 6. Det var ett bortfall på 3,8%.

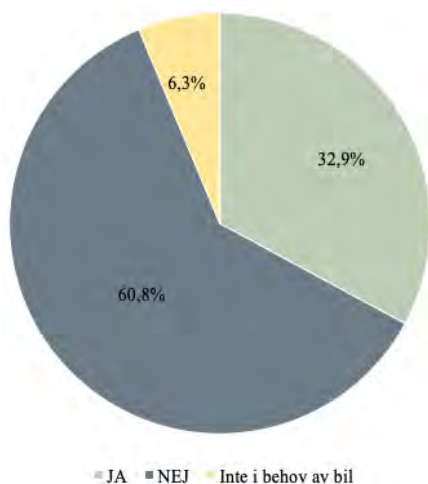
Ett kommentarsfält adderades där respondenten kunde precisera sin åsikt. Totalt erhöles 20 kommentarer och några av dessa var följande:

”Rosa Express har bra turtäthet.”

”Plus: täta turer, Minus: sällan i tid.”

”Blå Express borde kunna stanna här, även en buss till Frölunda Torg.”

Enligt en Sifo-undersökning från KVD Bilpriser, 2017 kostar ett genomsnittligt bilägande ca. 3 000 - 4 500 kr/mån. Skulle ett medlemskap i en bilpool vara ett alternativ till ditt bilägande?

Frågan var utformad så att respondenten gavs tre alternativ; JA, NEJ och “Jag är inte i behov av bil”.

Totalt 32,9% av respondenterna anser att ett medlemskap i en bilpool kan vara ett alternativ till deras bilägande. 60,8% av respondenterna anser inte att ett medlemskap i en bilpool är ett alternativ. 6,3% av respondenterna menar att de inte är i behov av bil.

Ett kommentarsfält adderades där respondenten kunde precisera sin åsikt. Totalt erhöles 13 kommentarer och några av dessa var följande:

”Alltid full frihet gäller för mig.”

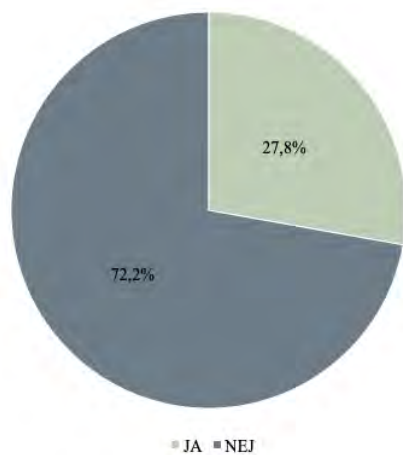
”Blir för dyrt att ha bilpool med de sträckorna vi kör.”

”Vi behöver bilen för ofta för att det skulle vara ett bra alternativ.”

”Bilpool skulle nog attrahera mig.”

Om det fanns en cykelpool i ditt bostadsområde, skulle du nyttja funktionen?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

Totalt 27,8% av respondenterna kan tänka sig att nyttja funktionen och 72,2% av respondenterna kan inte tänka sig att nyttja en sådan funktion.

Ett kommentarsfält adderades där respondenten kunde precisera sin åsikt. Totalt erhöles 18 kommentarer och några av dessa var följande:

”Har egen cykel.”

”Känns bättre att äga en egen cykel.”

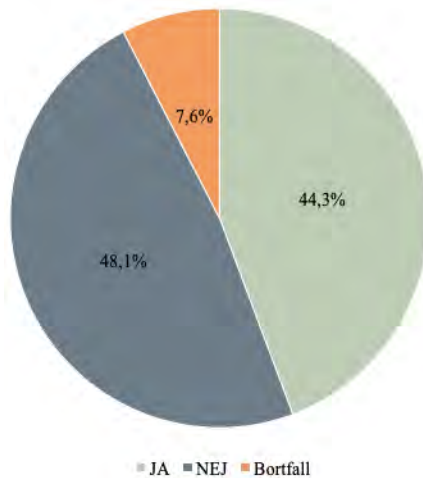
” Möjligtvis. Det är idag väldigt många cyklar i cykelrummen och jag tror det hade kunnat minska antalet cyklar om det fanns en cykelpool för att tex ta cykeln ner till baden sommartid, eller till tex gymmet i Skintebo.”

”Har egen, cyklar mycket.”

5.11 Kultur

Tycker du att det finns tillräckligt med kultur i området?

Frågan var utformad så att respondenten gavs två alternativ; JA och NEJ.

44,3% av respondenterna anser att det finns tillräckligt med kultur i området och 48,1% av respondenterna anser inte att det finns tillräckligt med kultur. Det var ett bortfall på 7,6%.

En följdfråga adderades till de som svarade NEJ för att respondenten skulle kunna precisera sin åsikt.

Om NEJ, vad saknar du?

Textmoln över vad respondenterna saknar ur ett kulturellt perspektiv i Nya Hovås.

Totalt erhöles 29 kommentarer.

5.12 Avslutande frågor

Övriga tankar/idéer som du vill dela med dig av? Dela gärna med dig!

Som avslutande fråga gavs respondenten möjlighet till att dela med sig av övriga tankar/idéer i ett kommentarsfält. Totalt valde 19 respondenter att lämna en kommentar och några av dessa var följande:

”Jättefint område med bra dynamik och en bra känsla!”

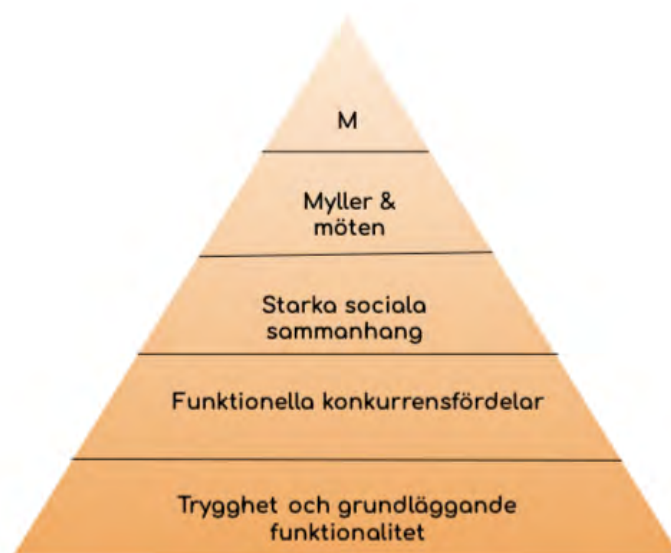
“Jätteviktigt är ett bibliotek som också kan fungera som mötesplats kanske med kafé i anslutning. Viktigt för barn och ungdomar! Läsecirklar m.m.”

”Tankarna av Nya Hovås är inspirerande. Däremot är tanken ingenting om det inte uppfylls.”

6 Analys och diskussion

Vid analys av vår undersökning, har vi tagit inspiration av *Platslow*, en modell som har tagits fram i samband med en undersökning gjord av Kairos Future. De undersökte det svenska flytt- och boendelandskapet och hur det kan komma att utvecklas de kommande åren. En enkätundersökning skickades ut till 6 000 respondenter och som analysverktyg användes *Platslow*. *Platslow* togs fram för att sortera vilka kvaliteter som respondenterna värdesätter mest och minst.

Det som enligt respondenterna bedöms vara viktigast, återfinns i botten av pyramiden och det som bedöms vara minst viktigt återfinns i toppen av pyramiden. Modellen ämnas att motsvara Maslows mänskliga behovspyramid med en tydlig rangordning av de olika alternativen. Vi har valt att definiera den högsta nivån som M (målbild), vilket innebär att samtliga nivåer är uppfyllda. Vi har anpassat modellen till vår undersökning och använder den som analysverktyg.

Figur 15. Platslowpyramid. Författarnas egna illustration.

6.1 Trygghet och grundläggande funktionalitet

Den första nivån berör den upplevda tryggheten bland boende och den grundläggande funktionaliteten i området.

Trygghet i allmänhet

De flesta respondenter upplever trygghet i Nya Hovås under dygnets alla timmar. En respondent uttryckte följande kring vad det är som känns tryggt; *“Bra grannar omkring och ett tryggt område i allmänhet.”* Ytterligare en respondent uttryckte följande; *“Lugnt område, städlat och snyggt”*. Vi konstaterar därmed att trygghet är kopplad till både människan och platsen i sig. Enligt polisinspektör Niklas Brehm, är en avgörande faktor i brottsförebyggande syfte, om det finns några iakttagare av vad som sker. Han menar att trygghet skapas genom många aktiva iakttagare. Det är inte tillräckligt med en lugn plats, utan även sociala värden såsom gemenskap och samhörighet bidrar till upplevelsen av en trygg stadsdel.

Samtidigt som Nya Hovås är en stadsdel som speglar trygghet, har vi även identifierat en baksida. Det är flertalet respondenter som belyser en problematik med kriminalitet i området; narkotikahandel, inbrott och buskörningar på Hovås Allé för att nämna några. En respondent uttryckte följande om vad som känns otryggt; *“Alla inbrott och inbrottsförsök. Knarkanvändning och knarkförsäljning”*. Den rådande narkotikahandeln i området har även belysts i media. Frågan är hur ett så pass nytt område kan ha denna problematik?

Vi tror att det är flera aspekter som spelar in och något som bör belysas är det faktum att det alltid finns en köpare och en säljare i en sådan typ av affär. Lika viktigt som att säljare bör ta sitt ansvar, bör även de som köper, ställa sig frågan vad det kan bidra till för miljö. Det innebär att båda parter ansvar är lika betydelsefulla för att kunna stoppa dessa typer av illegala affärer.

Två av bostadsrättsföreningarna i Nya Hovås har installerat kameraövervakning i sina garage. Enligt de som har installerat kameraövervakningen, har inbrotten minskat. Det är synd att det krävs ett sådant system för att på ett effektivt sätt motverka brott. Känslan av att vara iakttagen av en kamera, kanske inte alla är bekväma med. En risk med övervakningssystemen är att de fysiska iakttagelserna kan utebli då boende förlitar sig alltför mycket på systemen. Ur ett långsiktigt perspektiv anser vi att övervakningssystem är bra då det har visat sig motverka brott. Dock kan inte ett övervakningssystem motverka alla brott, utan människor måste fortfarande vara uppmärksamma på sin omgivning.

För att motverka brott, både inbrott och narkotikahandel, tror vi att det är viktigt att främst se till vad som skapar trygghet i ett område. Tryggheten är enligt vår undersökning, nära kopplad till människorna som rör sig i området och dess sociala interaktion mellan varandra. Även polisinspektör, Niklas Brehm lägger vikt på detta i samband med sitt föredrag om grannsamverkan där vi medverkade. Han menar att genom en sådan enkel handling som att hälsa på sina grannar och personer i sitt område, kan brott faktiskt motverkas. Vi går mot ett allt mer individualistiskt samhälle, där den sociala interaktionen i många sammanhang uteblir. Det är problematiskt då boende bär på ett stort ansvar i att bidra till den upplevda tryggheten i ett bostadsområde, både för sin egen och sina grannars skull. Enligt Niklas, baseras den upplevda tryggheten på subjektiva upplevelser och känslor. Det innebär att vad som känns tryggt i ett område varierar mellan olika människor beroende på exempelvis ålder och levnadsfas. Därmed är det svårdefinierat vad som bidrar till en upplevd trygghet.

Trygghet vid busshållplats

Majoriteten av respondenterna känner sig trygga vid den nuvarande busshållplatsen, Brottskärrsmotet. Busshållplatsen är belägen på en plats som möjliggör god uppsikt över området, i närhet av både bostäder och butiker, vilket vi och även Niklas Brehm, tror bidrar till den upplevda tryggheten. Visionen om att skapa en småskalig blandstad i absolut världsklass, handlar bland annat om att skapa flöden under dygnets alla timmar. Än en gång är det människorna i området som bidrar till den upplevda tryggheten. Det är förståeligt att det är svårt att åstadkomma flöden nattetid då butikerna är stängda och många boende inte är i rörelse. Under dessa timmar blir det än mer viktigt att se över vad som skapar, eller åtminstone bidrar till en trygg miljö.

God belysning kan låta som en självklarhet i nybyggda områden, dock har en sådan kvalitet enligt flertalet respondenter delvis uteblivit i Nya Hovås. Enligt Niklas Brehm, är belysning en viktig faktor som bidrar till den upplevda tryggheten i ett område. Det finns belysning, men om den inte fungerar så fyller den heller inte den funktion som den avses att göra. Två respondenter uttryckte följande om vad som upplevs vara otryggt; ”*Dålig och trasig belysning*” och ”*Dålig belysning och nattetid*”. Vi tycker att det är problematiskt att en sådan grundfunktion inte är uppfylld, och framför allt med tanke på att det är ett så pass nybyggt område. Kan det tänkas vara så att det är otydligt om vem som bär ansvaret för att de trasiga lamporna faktiskt åtgärdas?

Trygghet på de gemensamma gårdarna

En del av visionen är de öppna kvarteren och de så kallade ”smitvägarna”. De gemensamma gårdarna är öppna för alla, även för människor som inte bor i området.

De flesta boende är positiva till dessa kvarter och menar att det känns bra med den öppenhet och tillgänglighet som gårdarna erbjuder. Samtidigt menar andra att det ökar risken för att obehöriga tar sig in på gårdarna, vilket förändrar den upplevda tryggheten. En respondent uttryckte följande; ”*Det hade nog inte spelat någon roll ifall gården var stängd, obehöriga kan smita in efter att någon öppnat en port ändå. Känns i alla fall tryggt att trapphusen är låsta.*”

En positiv aspekt med de öppna kvarteren, är att det inte blir en barriär mellan olika gårdar och inte heller mellan olika boende. Stängda kvarter skapar en större social kontroll över vilka som bor i kvarteret, vilket kan öka den upplevda tryggheten. Dock är risken att folk inte känner sig lika ”fria” och mer inlåsta. Det blir ett förtydligande i mitt och ditt, vilket kanske i och för sig går hand i hand med det individualistiska samhället.

Det bör belysas att enkätundersökningen påvisar att det inte är någon större skillnad i upplevd trygghet beroende på kön. På de gemensamma gårdarna upplever kvinnorna i genomsnitt tryggheten som 4,77, medan männen 4,37 på en skala mellan 1-6 där 1 är otrygg och 6 är trygg. I området under dygnets alla timmar upplever kvinnorna i genomsnitt tryggheten som 4,91 och männen 4,84 på en skala mellan 1-6 där 1 är otrygg och 6 är trygg.

Bra kommunikationer

Ytterligare en funktionalitet som anses vara grundläggande för en attraktiv plats, är att det finns bra kommunikationer. Det var även en av de kvaliteter som Louise Didriksson trodde att boende i Nya Hovås värdesätter mest. Undersökningen visar att bra kommunikationer faktiskt är en av de tre kvaliteterna som respondenterna främst värdesätter. Enligt tidigare forskning, *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, är skapandet av en helhet, en av fyra strategier för att hantera den sociala dimensionen i stadsplaneringen. Det handlar kort sagt om att skapa en sammanhållen stad. Det möjliggörs bland annat genom att erbjuda bra kollektivtrafik, där boende enkelt kan ta sig till andra delar av staden och andra närliggande områden.

Boende i Nya Hovås, anser att kollektivtrafiken fungerar väl överlag. Det är enkelt att ta sig till centrala Göteborg och expressbussarna går ofta och är uppskattade. Dock

efterfrågas bland flertalet respondenter, smidiga kommunikationer söderut, främst till Kungsbacka. Idag existerar inte några smidiga kommunikationer söderut, utan möjligheten finns att ta sig kollektivt men det blir en omväg för de som bor i Nya Hovås. Förbindelsen till centrala Göteborg verkar vara en grundförutsättning för flertalet respondenter. Därmed konstaterar vi att goda kollektiva förbindelser till stadens centrum är en avgörande faktor för att nybyggda områden ska anses vara attraktiva.

Närhet till natur

Närheten till naturen är en funktion som anses vara grundläggande. Det kan möjligen kopplas till att naturen erbjuder en lugn och harmonisk stämning till området, naturen skapar förutsättningar för en aktiv livsstil och skapar tillsammans med staden en variation av stad och grönska, som vi tror att många boende värdesätter. De boende i Nya Hovås värdesätter möjligheten till en aktiv livsstil och enligt undersökningen, anser de flesta att det finns goda möjligheter till en sådan kvalitet. Nästintill alla respondenter, anser att det finns förutsättningar för en aktiv livsstil i Nya Hovås och dess närliggande områden och nämner kvaliteter som närhet till *skog, hav och bra promenadområden*. En kvalitet som närhet till natur, är beroende av den specifika platsen och dess förutsättningar. Nya Hovås är unikt och bär på kvaliteter som inte alla områden besitter. Närheten till naturen, var den kvalitet som Louise Didriksson trodde att boende i området värdesätter mest. Vi konstaterar att undersökningen tyder på att folk är måna om att ha naturen runt hörnet då den skapar förutsättningar för en aktiv livsstil.

Upplåtelseformer

Flertalet respondenter ställer sig positiva till en blandning av upplåtelseformer. En respondent uttryckte följande; *“Det borde finnas fler billigare hyresrätter för exempelvis studenter, barnfamiljer med lägre inkomst.”* Samtidigt finns det fortfarande de människor som har en negativ inställning till blandningen, en respondent uttryckte följande; *“Vill inte ha sociala bostäder”*. Vi tror att detta synsätt är en av flera barriärer som måste krossas för att lyckas att skapa en integrerad stadsdel. I rapporten *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, belyses att en av de fyra strategierna för att hantera den sociala dimensionen i stadsplaneringen är *blandning och variation*. I rapporten lyfter Boverket fram flera exempel på temat, där det bland annat handlar om en blandning av upplåtelseformer, lägenhetsstorlekar och varierande hyresnivåer. En viktig del i skapandet av en blandstad, är att blanda olika upplåtelseformer då det medför interaktion mellan olika typer av människor. En positiv inställning till en blandning av upplåtelseformer bland människor, är av stor betydelse för att kunna skapa en socialt hållbar stadsdel.

6.2 Funktionella konkurrensfördelar

De funktionella konkurrensfördelarna kopplas till sådana kvaliteter som skapar mervärde för platsen, kvaliteter som gör platsen unik och eftertraktad. Det är värden som bedöms vara viktiga för många, men inte för alla.

Barnvänligt

Ett återkommande tema i enkätundersökningen är avsaknaden av barnanpassad utformning i Nya Hovås. Problematiken ligger i att det idag inte finns någon större lekplats i området, där barn och föräldrar kan mötas. I visionen beskrivs hur en lekplats kommer att upprättas vid parken intill Krogabäcken i Nya Hovås.

Johanna Nordstrand, menar att lekplatsen inte är försenad, utan ambitionen var att lekplatsen skulle byggas när alla kvarteren var färdigställda. En byggherre har senarelagt byggnationen av sitt kvarter, vilket utgör ett hinder för upprättandet av lekplatsen. Nya Hovås Projektutveckling, har beslutat att ändå påbörja byggnationen av lekplatsen under hösten 2019.

Figur 16. Krogabäcken, Nya Hovås. Författarnas egna bild.

Vi anser att det offentliga rummet bör prioriteras i ett tidigt skede för att säkerställa att värdeskapande kvaliteter mellan husen finns när människor flyttar in. Samtidigt finns det inte alltid förutsättningar för detta, vilket vi är medvetna om. En lekplats skapar flera sociala värden, primärt för barnens lek men även som en naturlig mötesplats för föräldrar i området. Vi har förstått att en lekplats är en dyr investering som inte genererar en direkt ekonomisk vinst. I likhet med SROI, anser vi att det även är viktigt att beakta den sociala avkastningen av investeringar. I en telefonintervju med en av de boende i Nya Hovås belyser respondenten problematiken; *“Det finns ju inget ännu och det har ju flyttat in många barnfamiljer och jag hör av grannar att det är ett önskemål, både förskola och lekplatser. Jag är medveten om att det är med i planeringen, men man ligger lite efter i planering av förskola och lekplats.”*

Gemensamma gårdar

De gemensamma gårdarna är stilrent utformade och går i linje med visionen om att skapa variation i material, form och färg. Dock anser vi att utformningen inte har anpassats utefter barnen. En av respondenterna uttryckte följande om lekplatserna på gårdarna; *“Alldeles för designade och stela för att uppmuntra till lek”*. Flertalet respondenter lyfter även att det endast finns en mindre sandlåda på gårdarna.

I kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter*, beskrivs hur gårdarna i Nya Hovås, ska få olika uttryck och karaktär för att skapa mervärden för hela området. Genom planteringar, odlingsmöjligheter, material, funktioner och aktiviteter, ska karaktären skapas och göra Nya Hovås till en miljö i världsklass. Enligt undersökningen anser de boende att de tre viktigaste funktionerna i gårdsmiljön är; *att ha en vacker utsikt från balkongen, bänkar och sittplatser samt en lekplats för barn*. Vi anser att de gemensamma gårdarna speglar variation, erbjuder bänkar och sittplatser och vackra planteringar.

Samtidigt menar de boende att en lekplats för barn, är viktigare än andra kvaliteter såsom grillplats, odlingsmöjligheter och möblering för middagar. Detta bör tas i beaktning vid beslutstagande om hur resurser ska prioriteras vid utformning av gårdsmiljöer. Vi anser att de kvaliteter som främst värdesätts bland boende bör tillfredsställas innan sekundära kvaliteter, såsom odlingsmöjligheter och grillplatser prioriteras.

Figur 17. Gemensamma gårdar. Författarnas egna bilder.

Vid utformning av gemensamma gårdar anser vi att det är av stor vikt att planera långsiktigt och se till människors efterfrågan. Det är det som SROI handlar om; att se den sociala avkastningen som genereras i samband med investeringar. På så sätt kan det investeringar i sådant som uppskattas bland de boende och undvika att det läggs resurser på kvaliteter som låter bra i teorin men som inte nyttjas i praktiken.

Förskolor/skolor

Vi har identifierat ett behov av fler förskolor i området, både genom kommentarer i enkätundersökningen och även i samband med telefonintervjuer. I ett planeringsskede kan det vara svårt att uppskatta behovet av förskolor då det är en utmaning att förutspå vilka människor som kommer att flytta in i bostadsområdet. Dock anser vi att det bör finnas mer flexibilitet i planerna så att dessa ytor kan anpassas utefter behov.

Närhet till butiker

I och med visionen om blandstaden, är bostäder och butiker integrerade med varandra. Undersökningen visar att en av de kvaliteter som boende i Nya Hovås värdesätter mest är *service-, restaurang- och handelsutbudet*. Även Louise Didriksson, trodde att denna kvaliteten skulle vara högt prioriterad bland boende i Nya Hovås. I rapporten *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, belyses hur *blandning och variation* är en strategi för att hantera den sociala dimensionen i stadsplaneringen. Enligt forskning, kan det uppnås genom att låta näringsidkare och andra verksamheter etablera sig i bottenplan och därmed åstadkomma en blandning av bostäder och butiker.

Nära till vatten/hav

Den kvalitet som boende i Nya Hovås värdesätter mest är närheten till havet. Undersökningen visar även att de flesta respondenter vill spendera en ledig dag vid någon närliggande badplats. Johanna Nordstrand, menar att en sådan kvalitet bör belysas ännu mer i marknadsföringen till potentiella bostadsköpare och i informationsutskick till de som redan bor i området. Närheten till havet är en kvalitet som påvisar att kvaliteter inte nödvändigtvis behöver finnas i det specifika området, utan kan återfinnas i närliggande områden.

Kommunal service

Enligt rapporten *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, är en av de fyra strategierna *tillgång och tillgänglighet* framträdande för hur den sociala dimensionen ska hanteras i stadsplaneringen. Tillgång och tillgänglighet handlar om hur resurser väljs ut och fördelas. En av dessa resurser är tillgång till offentlig service, vilket det enligt vår undersökning, finns en brist på i Nya Hovås. Respondenterna saknar främst; *bibliotek, badhus och lekplats*. Ytterligare kommunal service som saknas är; *fler förskolor, kulturhus, utomhusgym, elljusspår och biograf*. I visionen beskrivs hur ett utomhusgym ska upprättas intill Krogabäcken som rinner genom Nya Hovås, något som har uteblivit.

Figur 18. Biblioteksservice, Nya Hovås. Författarnas egna bild.

Anna Carin Svedstam, projektledare för biblioteksservice i Nya Hovås, menar att det krävs underlag för att kunna påvisa för kommunen att det finns ett behov av kommunal service i området. Det är ett stort steg, kostsamt och kan ta tid att gå från knappt någon kommunal service alls, till att bli en stadsdel med ett bra utbud av kommunal service. I stadsutvecklingslokalen Hjärtat i Nya Hovås, finns en biblioteksservice med möjlighet för besökarna att hämta reservationer, komma, låna och återlämna media. Enligt Anna Carin, vill

boende att biblioteksservicen ska utvecklas från att vara ett pilotprojekt till att vara ett fullt utrustat bibliotek. För att området på sikt ska kunna erbjuda tillgång till offentlig service är det positivt att biblioteksservicen har mottagits väl och att vår undersökning påvisar en avsaknad av den typ av service i området.

Estetik

De flesta respondenter upplever att området har en tilltalande arkitektur och utseende på byggnaderna. En respondent uttryckte följande i en telefonintervju; *“Alla hus ser olika ut, det är olika typer av ytskikt, något är trä och så finns det tegel, puts, plåtfasad. Samtidigt passar alla husen ihop på ett snyggt sätt. Det finns en röd tråd. Det är dynamiskt, vilket jag gillar.”* I kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter*, beskrivs att nyckeln för att lyckas med området är *variation*. Något som vi anser speglar hela Nya Hovås. Det är variation i arkitektur, materialval och färg, samtidigt som det på ett snyggt sätt binds samman till en helhet. Två respondenter uttryckte följande kring områdets arkitektur och utseende; *“Inspirerande och livfullt”* och *“Trevligt med lite variation på byggnaderna”*. Vi anser att dessa två citat, fångar estetiken i området på ett värdigt sätt. Även i *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, är som nämnt tidigare, en strategi för att hantera den sociala dimensionen vid stadsplanering, *blandning och variation*.

Figur 19. Fasader, Nya Hovås. Författarnas egna bilder.

Parker/grönområden

I kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter*, beskrivs hur parken kring Krogabäcken kan tänkas att bli områdets ”Central Park”. I parken kan skolbarn utforska livet i bäcken och folk som arbetar kan vistas i parken under lunchtid. I området finns en mindre park som är belägen i en gradäng, vilket ger begränsningar i på vilket sätt den kan nyttjas. Louise Didriksson, menar att parken inte är så användbar då topografin och den intilliggande bäcken utgör ett hinder. Några respondenter uttrycker att de saknar en park där de kan mötas, rasta hunden och umgås.

Louise Didriksson förtydligar problematiken i att dessa typer av grönytor måste tas i beaktning ur ett långsiktigt perspektiv för att det ska investeras i dessa. Hon menar vidare att det borde finnas tydligare krav för vad som förväntas av olika byggföretag. Vissa byggföretag förvaltar områden långsiktigt och har därför ett större intresse av att det ska bli bra över tid. Här menar Louise att det måste finnas en tydlig styrning i helheten, då de flesta byggbolagen eftersträvar en hög nivå på hållbarhet men drivs hårdare av det vinstdrivande och ofta innehar ett kortare tidsperspektiv. Vi anser att grönytan inte bör kompromissas då det kan bli en naturlig mötesplats för många boende och bidra till en socialt hållbar stadsdel.

Återigen blir verktyget, SROI betydande för vilka investeringar som bör göras för att generera social avkastning. Även i *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, belyses vikten av att följa upp långsiktiga investeringar som har gjorts, med ambitionen om att skapa medvetenhet om vad som främjar den sociala hållbarheten och vad som inte gör det.

Bil- och cykelpool

En bilpool har upprättats i Nya Hovås och består idag av två bilar. Enligt vår undersökning, är majoriteten av de boende i Nya Hovås inte redo att ta steget till att dela bil med andra.

Dock menar många respondenter att det är en frihet i att ha sin egna bil. Andra menar att de kör alldeles för långa sträckor för att det ska vara gynnsamt för dem att vara medlemmar i en bilpool. Det verkar som att många bilägare anser att deras bilägande fungerar väl som det gör idag och är därmed inte beredda att byta bort bekvämligheten. Vi kan förstå det faktum att många är beroende av bilen och tror att det handlar mycket om i vilket skede man som människa befinner sig i livet samt hur inställningen till ”delningstänket” ser ut.

Generellt sett, verkar respondenterna vara mer positiva till ett medlemskap i en bilpool snarare än i en cykelpool. Den övervägande motiveringen lyder som så att många har sin egna cykel och är nöjda med det. En respondent uttryckte följande; *”Känns bättre att äga en egen cykel.”* En cykel är inte en lika stor ekonomisk investering som en bil är, vilket vi tror kan vara en av anledningarna till respondenternas inställning.

6.3 Starka sociala sammanhang

Den tredje nivån handlar om vad det finns för förutsättningar som bidrar till upplevelsen av starka sociala sammanhang och en hemkänsla.

Gemenskap och delaktighet

Genom samtal med boende i Nya Hovås och enligt enkätundersökningen, verkar det som att många boende känner tillhörighet och gemenskap i området. De som bor i Nya Hovås verkar trivas med sina grannar och med stadsdelen i sin helhet. Vi tror att en bidragande faktor kan vara att Nya Hovås upplevs att vara en plats med stark karaktär och genom det, skapas en positiv känsla i att bo i området och att vara en del av gemenskapen.

I rapporten *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv – en kunskapsöversikt*, är en av de fyra strategierna för att hantera den sociala dimensionen i stadsplaneringen *samverkan och delaktighet*. Medborgardialogen i Nya Hovås, resulterade i hela 8 000 idéer och det är ett bevis på att människor vill vara med och påverka framtida stadsutvecklingsprojekt. Vi tror att känslan av att människor känner sig delaktiga är betydelsefull för hur de sedan ser på stadsdelen, både som framtida boende men även som eventuell granne till området.

Figur 20. Stadsutvecklingslokalen, Nya Hovås. Författarnas egna bilder.

Vi har besökt stadsutvecklingslokalen Hjärtat i Nya Hovås som står med öppna dörrar för allmänheten. I kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter*, förtydligas att projektlokalen är navet i dialogen. Den fyller flera funktioner; det finns en modell över Nya Hovås, bilder, en tavla där människor kan tycka till om området, mötesrum och ett tillfälligt bibliotek, bara för att nämna några av dem. Det faktum att allmänheten kan komma in och lämna sina åsikter och följa utvecklingen av området, tror vi gynnar alla parter. Genom transparens är medborgarna medvetna om vad som sker och har därmed möjlighet att vara delaktiga i den kommande utvecklingen. Samtidigt är det en balansgång i hur mycket allmänheten får ta del av. Risken är att löften utlovas som sedan inte hålls, vilket istället kan skapa missnöje och en negativ inställning till området. Vi tror att transparensen har bidragit till att öka den upplevda gemenskapen och tillhörigheten bland de boende i området.

Identifiering med platsen

Enligt undersökningen, anser de boende att Nya Hovås är ett område som passar för olika skeden i livet. En av respondenterna uttryckte följande; *“Här är en bra miljö för olika kategorier; småbarn, skolbarn, äldre, singlar, par, etc”*. Ytterligare en respondent menar att; *“Området passar för alla generationer.”* Med avseende på andra avsnitt i enkätundersökningen, kan resonemanget tyckas att vara något motsägande, då det finns en påvisad avsaknad av flertalet funktioner i området.

Vi tror att det handlar om att människor utgår från skedet de befinner sig i idag och att det kan vara svårt att avgöra vilka behov som kan finnas i ett annat skede i livet. Enligt både Louise Didriksson och Johanna Nordstrand, förväntades området i ett tidigt skede, att främst attrahera äldre människor. Det har senare visat sig att Nya Hovås attraherar en betydligt bredare målgrupp, vilket tyder på att området kan passa för flera skeden i livet.

Närhet till släkt och vänner

I enkäten inkluderades en fråga om vart respondenten helst träffar sina vänner, familj och grannar. De flesta anser att den optimala mötesplatsen för att umgås med vänner, familj och grannar, är restaurangen alternativt bostaden. Under vår utbildning, har vi diskuterat och lyft frågan kring vad en mötesplats är. Hur ser dagens samhälle ut och vart träffas människor?

Restaurangen Sociale Boqueria är en av de mest uppskattade mötesplatserna i Nya Hovås. Den är belägen i hjärtat av Nya Hovås och erbjuder ett varierat utbud av mat, dryck och aktiviteter, vilket vi tror är ett koncept som attraherar många människor i olika sociala kontexter.

Vi tror att bostaden anses vara den optimala mötesplatsen, främst för att den erbjuder en privat och avslappnad atmosfär, men även för att den i många fall är en del av människors identitet. Det finns större möjlighet att styra och kontrollera miljön och det behöver inte uppstå oväntade distraktioner. Vi tror även att den ekonomiska aspekten spelar roll och att den ibland är avgörande för hur vi väljer att träffa våra nära och kära.

Träffar grannar

Undersökningen visar att de flesta boende träffar sina grannar i trapphuset, vilket innebär ett något hastigt möte. Dock verkar de flesta vara nöjda med det, då majoriteten av respondenterna inte önskar att träffa sina grannar mer än vad de gör idag. Vi tror att det grundar sig i att människor inte alltid är öppna för *nya* sociala utbyten. Vi tror att det beror på att människor är bekväma med den sociala krets de har och att tiden för nya möten inte alltid räcker till.

I en telefonintervju med en av de boende i Nya Hovås, uppkom att respondenten önskar att träffa sina grannar mer än vad respondenten gör idag. Respondenten uttryckte följande; *“Det skapar en trygghet i att känna sina grannar, om det skulle hända något eller så. Det är bra att ha sett varandra i något sammanhang, exempelvis en fika. Jag och min sambo funderade på om man skulle dra ihop en “grannfrukost” ihop med styrelsen, så kan folk komma och ta en macka och säga hej. Man måste inte umgås som vänner”*. Ytterligare en respondent menar att det handlar om att ta sitt ansvar och uttryckte i en telefonintervju; *“Det handlar om eget ansvar. Jag har varit dålig på att gå på exempelvis gårdsgrill, då jag inte kunnat.”*

Vi tror att framgångskonceptet är att anordna spontana möten med grannarna, där boende inte känner sig tvingade till att delta. Det ska vara lättillgängligt och om fler hade reflekterat över de sociala vinster som kan erhållas genom dessa träffar, är vi övertygade om att fler boende hade medverkat.

Möjlighet till sport och fritid

Enligt undersökningen, anser de flesta respondenter att det finns möjlighet i Nya Hovås till en aktiv livsstil. Dock har det varit återkommande, att många boende anser att det saknas utegym och elljusspår. I kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter*, kan beskrivs hur ett utegym skapar ett naturligt möte och blir en plats som uppmuntrar till lek, träning och uppehåll. Dessvärre har det inte blivit något utegym. Louise Didriksson belyser det faktum att människor rör sig allt mindre, vilket påverkar den fysiska hälsan negativt. Hon anser att det måste läggas mer fokus på att planera i syfte att skapa goda vanor och en god hälsostatus i samhället. Vi instämmer och tycker att det är synd att en sådan kvalitet som ett utegym uteblir när det kan skapa flera värden för de boende.

Utbildningsmöjligheter

I kvalitetsboken *Nya Hovås kvaliteter*, beskrivs hur skolans verksamhetslokaler i Spektrum, under kvällarna ska förvandlas till mötesplatser för kvällskurser, exempelvis musikskola, matlagingskurser och hantverkskurser som drivs av lokala entreprenörer. Dessvärre har det uteblivit då skolan ska ansvara för uthyrningen, vilket kan beror på att det är resurskrävande och inte är av högsta prioritet för skolan. I en telefonintervju med en av de boende i Nya Hovås, uttryckte respondenten;

“Innan vi flyttade hit fick man önska och då var ett förslag kring lokaler där man kan hålla föreläsningar eller kurser. Då pratades om att använda skolans lokaler kvällstid, men det har dessvärre inte blivit av. Isåfall hade man kunnat träffats där på föreläsningar, kurser eller studiecirklar.”

Figur 21. Spektrum, Nya Hovås. Författarnas egna bild.

Respondenten i fråga, var en av de boende i området som önskar att träffa sina grannar mer än vad respondenten gör idag och menar att dessa studiecirklar, kunde fungera som en mötesplats. Vi anser att visionen om den flexibla ytan är god, då den kan bidra till ytterligare sociala möten, samtidigt som det främjar utbildningsmöjligheterna.

Förskola ur ett socialt perspektiv

Avsaknaden av förskolor bidrar till en problematik, dels för barnen men även för föräldrarna. Hur ska de känna sig inkluderade i den nya stadsdelen när det inte finns plats för dem och deras barn? Det bidrar inte till att skapa starka sociala sammanhang, utan snarare tvärtom. Vi har förståelse för att det är svårt att uppskatta hur många barnfamiljer som kommer att flytta in i ett framtida område, dock bör det som tidigare nämnts finnas flexibilitet i planerna för att möjliggöra hantering av detta.

6.4 Myller och möten

I pyramidens övre skikt, placeras de typiska urbana kvaliteterna kring myller och möten.

Service-, restaurang- och handelsutbud

De boende i Nya Hovås, som nämnts ovan, värdesätter service-, restaurang- och handelsutbudet. Enligt enkätundersökningen och dialog med de boende, verkar det finnas ett utvecklingsbehov av dagens utbud för att attrahera en större målgrupp till att besöka butikerna, restaurangerna och caféerna.

Många respondenter menar att deras mötesplats i Nya Hovås är restaurangen Sociale Boqueria. Samtidigt önskar flertalet respondenter, alternativ till mötesplatsen Sociale då de anser att restaurangen har en alldeles för exklusiv meny för att besöka "en vardag mitt i veckan". De boende efterfrågar alternativa lunchställen med husmanskost, restauranger och caféer, för att komplettera det befintliga utbudet. En respondent föreslog ett kombinerat bageri och cykelcafé. Det behöver inte nödvändigtvis vara ett renodlat café, utan kombinationen av olika verksamheter känns nytänkande och på så sätt kan verksamheter komplettera och lyfta varandra. Flertalet respondenter saknar en enklare kvarterspub. En respondent uttryckte; "*En pub, typ Ölstugan tullen, med enkel billig mat och dryck för "enkla" häng*". Det efterfrågas även någon typ av sportbar, vilket kan bidra till myller och möten. Sport är ofta något som människor samlas kring, vilket bidrar till spontana möten och en stark gemenskap.

Bra shopping

Undersökningen visar att de boende vill ha handeln runt hörnet, samtidigt som det befintliga utbudet dessvärre inte möter samtligas behov och efterfrågan. Vår tolkning är att det finns påtagliga nackdelar med det befintliga utbudet då ett flertal respondenter uttrycker att de önskar mer prisvärda butiker och restauranger. Enligt undersökningen, handlar mer än hälften av respondenterna i butikerna en till två gånger i månaden och nästan en femtedel av de tillfrågade handlar aldrig i de så kallade "small-shopsen". Med detta kundunderlag, har vi svårt att se att konceptet är ekonomiskt försvarbart. Dock bör noteras att vi endast utgår från utfallet av vår enkätundersökning och att vi har inte har några siffror på verksamheternas ekonomi.

Enligt Louise Didriksson, finns tidigare undersökningar om kommersiella verksamheter som tyder på att tätheten i Nya Hovås är bra för att uppnå en lyckad kommers med levande bottenvåningar. Vi är medvetna om att Nya Hovås har besökare som kommer till stadsdelen för att ta del av dess utbud, vilket möjligen kan öka kommersen. Dock har vi svårt att se att dessa flöden kan genereras under veckans alla dagar.

De "small shops" som respondenterna handlar mest i är *Pralinboden* och *Billdals Blommor*, vilka båda går under kategorin dagligvaruhandel. Resterande handelsutbud präglas av sällanvaruhandel som exempelvis; inredningsbutiker och klädbutiker. Med den ökande näthandeln som konkurrerar med de fysiska butikerna, tror vi att handeln i bostadsområden bör möta det dagliga behovet, i form av dagligvaruhandel. Respondenter har i fritext uttryckt att de önskar ett bredare utbud av exempelvis; chark- och grönsaksbutik.

En respondent uttryckte följande i en telefonintervju; *“Det skulle vara bra med konkurrens, butiker som koncentrerar sig på bra kvalitet och ekologiskt. Att betala lite mer för kvaliteten tror jag skulle vara populärt”*.

Kulturutbud

Enligt undersökningen, är det ungefär lika många människor som anser att det finns tillräckligt med kultur i området, som inte anser att det finns det. Dock är det övervägande respondenter som anser att det inte är ett komplett kulturutbud. I undersökningen framgår att människor har olika syn på hur viktigt det är med det kulturella utbudet i en stadsdel.

De boende anser bland annat att det saknas; bio, kulturhus, bibliotek och teater. I en telefonintervju uttryckte respondenten följande; *“Jag saknar ett alternativ till gemensamhetslokal där man träffar folk inom området Nya Hovås, exempelvis bibliotek.”* Kultur skapar sociala värden då människor samlas. Som respondenten i telefonintervjun belyser, så är ett bibliotek viktigt ur flera aspekter, bland annat som en mötesplats för olika generationer. Kultur kan även bidra till att människor med liknande intressen, möter varandra och blir delaktiga i en gemenskap, exempelvis i form av läsecirklar.

Platsen kan inte erbjuda all kultur som efterfrågas. Då det finns goda kommunikationerna till Göteborgs centrum, kan en lösning vara att ha tydligare information i området om vad som sker i Göteborg, för att uppmuntra till kulturella upplevelser. För att möjliggöra fler kulturella upplevelser i ett område, förespråkar vi en kombination av verksamheter, då de kan gynna varandra. Exempelvis en konstutställning i kombination med café/restaurang.

Mötesplatser

Mötesplatser är återkommande i analysen och vi har tidigare belyst ett flertal mötesplatser belägna i Nya Hovås. De mötesplatser som vi anser primära i det offentliga rummet är följande; lekplats, parker och grönområden. Vi har tidigare i analysen berört dessa platser och kommer därmed i detta avsnitt, att framhäva mötesplatsens betydelse för ett område.

Ytor utomhus som tillvaratar människors behov av mötesplatser, menar polisinspektör Niklas Brehm är bra ur ett brottsförebyggande syfte. Genom att människor nyttjar mötesplatser, blir de samtidigt aktiva iakttagare.

Louise Didriksson, menar att det idag finns många singelhushåll i samhället. Ensamhet och psykisk ohälsa är ett växande hälsoproblem och därmed är det viktigt att bygga för att människor ska mötas i det offentliga rummet. Mötesplatser kan på så sätt fylla viktiga funktioner som bidrar till att människor trivs och mår bra ur ett långsiktigt perspektiv. Då mötesplatserna möjliggör för människor att ingå i ett socialt sammanhang, menar vi att mötesplatser bör prioriteras i ett tidigt skede.

7 Rekommendationer

I detta avsnitt presenteras våra rekommendationer inför det fortsatta utvecklingsarbetet av Västra Eklanda, men även för andra framtida bostadsområden. Vi vill presentera rekommendationer som speglar de boendes behov som bör tas i beaktning vid utformning av miljöer, i likhet med Post Occupancy Evaluation (POE). Då vår undersökning grundar sig i en benchmarking är POE en användbar metod för att ge förståelse över hur arkitektur kan förbättras för att bidra till välbefinnande hos människor och miljön över lång sikt. Syftet är att uppföljningar ska främja välbefinnande och ta hänsyn till sociala, kommersiella, kulturella och miljömässiga konsekvenser av arkitektoniska processer.

Våra rekommendationer kopplas till de nycklar och målsättningar som återfinns i workshopserien för Västra Eklanda som vi anser vara relevanta för vår undersökning. Vi ger även rekommendationer som inte är direkt kopplade till workshopserien, men som vi anser bör lyftas.

Utforma en kvalitetsbok utifrån platsens unika värden

Satsa på att skapa en ny målbild utifrån platsens unika kvaliteter. Jämförelser med redan etablerade områden är bra, samtidigt som det är viktigt att det är rimliga jämförelser. Det kan annars leda till missnöje och en negativ inställning till området om löftet inte införlivas. Det är viktigt att inte tappa visionen.

Utgå från platsens identitet för att skapa en destination

Utgå från platsens unika kvaliteter och skapa ett tema för destinationen. För att uppmärksamma Västra Eklanda, är ett förslag att belysa barnens roll i stadsdelen. Genom att bygga en lekplats som fungerar som en ankarpunkt, kan den bli ett utflyktsmål för barnfamiljer. I Västra Eklanda ska naturen vävas in och därmed bör det satsas på naturen vid skapandet av en destination. Anordna en cykeltävling eller löpartävling, där deltagarna och de som "hejar på", ges möjlighet att se mer av området. Det bidrar till att skapa en platsidentitet och flera sociala värden.

Skapa identitet och attraktivitet genom att etablera rätt funktioner i rätt ordning

Skapa värden för människor som flyttar in i området i ett tidigt skede. Grundfunktionaliteter såsom bra kommunikationer, bra belysning, etc. bör etableras tidigt. Funktionella konkurrensfördelar såsom lekplatser och parker är av stort värde för de boende och bör därför beaktas i ett tidigt skede. Dessa funktioner skapar flera sociala värden och blir en naturlig mötesplats för barn och föräldrar i området.

Underskatta inte värdet av bra och fungerande belysning

Satsa på bra och fungerande belysning då det har en tydlig koppling till upplevd trygghet bland boende. Grundfunktionen är en förutsättning för att kunna skapa ytterligare värden i bostadsområdet.

Skapa variation i området

Skapa variation i arkitektur och karaktären på byggnaderna i området. Variation i färg, form och material, bidrar till en platsidentitet och en levande stadsdel.

Investera rätt i gårdsmiljön

Satsa på en vacker vy från balkongen, bänkar och sittplatser och en lekplats som uppmuntrar till lek. Fokusera sedan på sekundära kvaliteter såsom; odlingar, grillplats, etc.

Utforma det offentliga rummet för alla årstider

Utforma det offentliga rummet så det erbjuder kvaliteter hela året om. Var tydliga om vilka kvaliteter som finns tillhanda för de boende och kommunicera dessa. Exempelvis kan det handla om att inkludera grillplatser, temporär skridskobana och pulkabacke i en kvalitetsbok.

Uppmuntra till människors hälsa och välbefinnande

Det bör avsättas plats för grönyta då det kan bli en naturlig mötesplats, samt möjliggöra för en aktiv livsstil. Det är viktigt att förstå betydelsen av en sådan plats och att se till så att den faktiskt etableras. Upprätta exempelvis ett utegym eller elljusspår om förutsättningar finns.

Satsa på dagligvaruhandel i bostadsområden

Satsa på dagligvaruhandel och eventuell torghandel istället för sällanvaruhandel i nya bostadsområden. Dagligvaruhandeln skapar flöden och bidrar till identitetsskapande.

Kombinera verksamheter

Genom att kombinera olika verksamheter, kan dessa komplettera och lyfta varandra. Det är unikt och kan bidra till identitetsskapande. Exempelvis; bageri/cykelcafé, utställningar/restaurang, bibliotek/café.

Våga att introducera ett “delningstänk” bland boende

Börja i en mindre skala och skapa ett beteende. Att introducera ett “delningstänk” kan vara ett första steg för att skapa en positiv inställning till en eventuell bil- eller cykelpool. Exempelvis; verkstäder där människor kan dela på verktyg, symaskiner, etc.

Var transparenta och tydliga med vart information om utbyggnaden kan återfinnas

Det är en utmaning att skapa en kvalitativ boendemiljö samtidigt som området delvis är en byggarbetsplats. Informera de boende om vad som händer i området och gör det via rätt informationskanaler. Det är viktigt att i ett tidigt skede tydliggöra, vart informationen finns att hämta. Ett platskontor, likt Stadsutvecklingslokalen i Nya Hovås är att rekommendera för att upprätthålla en dialog med boende i området. Det skapar både engagemang och delaktighet.

8 Avslutande reflektion

Vi har genomfört en undersökning där vi utreder vilka kvaliteter boende värdesätter i sitt bostads- och närområde. Det har visat sig att det finns en avsaknad av denna typ av uppföljning, och därmed vill vi med vår rapport påvisa vikten av att göra dessa uppföljningar för att skapa medvetenhet om vad boende efterfrågar i framtida bostadsområden.

Vi kan konstatera att kvaliteter som återfinns i det offentliga rummet, genererar flera sociala värden till de boende och får inte kompromissas då det är sådana kvaliteter som boende värdesätter. Dock råder en problematik då kvaliteter i det offentliga rummet inte alltid primärt prioriteras av alla involverade byggherrar, vilket grundas i att byggherrar har olika syn på projekt och även skilda intressen. Vissa byggherrar innehar ett kortsiktigt perspektiv, medan andra innehar ett långsiktigt perspektiv.

För att koppla samman vår undersökning till den sociala hållbarheten i bostadsområden, anser vi att ett långsiktigt perspektiv är en förutsättning för att kunna skapa önskvärda sociala värden bland boende. Vi menar vidare att byggherrar därmed måste värna om att säkerställa att det offentliga rummet prioriteras i samband med utveckling av framtida bostadsområden, både i planering- och i utförandestadie.

Dels tror vi att en nyckel kan vara att etablera strängare krav i juridiska avtal. Sedan tror vi att en förutsättning för att kunna säkerställa att det offentliga rummet prioriteras och även fullföljs, är att kontinuerligt arbeta med uppföljningar av områdesbudgetar av kommunen alternativt av projektägaren beroende på typ av projekt.

9 Referenser

9.1 Elektroniska referenser

Academic work. (2019). *Tre intervjutekniker- vilken väljer du?* Hämtad 2019-03-15 från: <https://www.academicwork.se/insights/arbetsgivare/intervjutekniker>

Almstedt, L. (2012). Affärsidé och vision- verksamhetens ryggrad. *Sveriges ledarskapssajt*. Hämtad 2019-03-05 från: <https://www.motivation.se/innehall/affarside>

Andersson, K., Fürth, T., Lindén, D., Lindgren, M., Pernemalm, P. (2015). *Jakten på möjligheter i en ny tid. Huvudrapport för projektet stora flytt- och boendestudien*. Hämtad från: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6b32b8ec162bd970d6b21c37/1526067991802/Jakten%20på%20möjligheter%20i%20en%20ny%20tid%20-%20stora%20flytt%20och%20boendestudien%202015.pdf>

Balder. (u.å.). *Västra Eklanda*. Hämtad 2019-03-11 från: <https://nyproduktion.balder.se/omrade/vastra-eklanda/>

Bryman, A. (2012). *Social research methods*. Hämtad från https://books.google.se/books?id=vCq5m2hPkOMC&printsec=frontcover&hl=sv&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Ekonomikurser. (u.å.). *Redovisning, kalkylering och finansiering - en webbaserad ordbok*. Hämtad 2019-05-24 från: <http://www.ekonomikurser.se/ordbok/termer.asp?initial=K&valdterm=Konsortium>

Folkhälsomyndigheten. (2018). *Vad är social hållbarhet för oss?* Hämtad 2019-05-24 från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/motesplats-social-hallbarhet/social-hallbarhet/>

Göteborg 2021.(2019). *Nya Hovås*. Hämtad 2019-01-30 från: <http://www.goteborg2021.com/fler-tar-sikte/nya-hovas/>

Hay, R., S. Bradbury, D. Dixon, K. Martindale, F. Samuel, A.Tait (2017). *Building Knowledge: Pathways to POE*. (ISBN 9780704915718). University of Reading, RIBA. Hämtad 2019-03-05 från: <https://www.architecture.com/-/media/gathercontent/post-occupancy-evaluation/additional-documents/buildingknowledgepathwaystopoepdf.pdf>

Henricson, L & Liljedahl, M. (2019). Steg framåt för 240 nya lägenheter i Europahuset. *Göteborgs-Posten*. Hämtad 2019-01-29 från: <https://www.gp.se/nyheter/v%C3%A4stsvrige/steg-fram%C3%A5t-%C3%B6r-240-nya-l%C3%A4genheter-i-europahuset-1.12642051>

Mölnadal Stad. (2018). Planbeskrivning; Bastuban 1, Europahuset. Hämtad 2019-01-29 från:
<https://www.molndal.se/download/18.e00791e1675ccab07b103/1543481486030/Planbeskrivning%20granskning.pdf>

Mölnadal stad. (2018). *Vision Mölnadal 2022*. Hämtad 2019-01-29 från:
<https://www.molndal.se/startside/kommun-och-politik/vision-molndal-2022.html>

Nationalencyklopedin. (2018). *Uppslagsverket*. Hämtad 2019-05-24 från:
<https://www.ne.se/s%C3%B6k/?t=uppslagsverk&q=byggbranschen>

Nationalencyklopedin. (u.å.). *Uppslagsverket*. Hämtad 2019-05-24 från:
<https://www.ne.se/s%C3%B6k/?t=uppslagsverk&q=offentligt%20rum>

Nya Hovås. (2016). *Nya Hovås Kvaliteter. En småskalig blandstad i världsklass*. Hämtad från: <http://nyahovas.se/wp-content/uploads/2018/10/Nya-Hovas-kvaliteter.pdf>

Nya Hovås. (u.å.). *Om Nya Hovås*. Hämtad från: <https://nyahovas.se/om-nya-hovas/>

Pinto, J. (2016). *Project Management: Achieving competitive advantage*. Hämtad 2019-04-12 från: https://kupdf.net/download/project-management-achieving-competitive-advantage-4th-edition-1_58ff44addc0d60017e959e86_pdf

Serus. (u.å.). *Vad är SROI- Social Return on Investment?*. Hämtad 2019-03-11 från:
http://www.sroi.se/vad_ar_sroi.html

Ström, L., Molnar, S., Isemo, S. (2017). *Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv - en kunskapsöversikt*. Mistra Urban Futures Report 2017:4. Hämtad 2019-03-04 från:
<https://www.mistraurbanfutures.org/sites/mistraurbanfutures.org/files/Rapport-2017-4-171102.pdf>

SurveyMonkey. (u.å.). *Kvantitativ vs. kvalitativ forskning: Lär dig skillnaden mellan kvantitativa och kvalitativa data*. Hämtad 2019-05-14 från:
<https://sv.surveymonkey.com/mp/quantitative-vs-qualitative-research/>

SurveyMonkey. (u.å.). *Att utföra kvalitativ forskning: Få ut mesta möjliga av dina kvalitativa data*. Hämtad 2019-05-14 från:
<https://sv.surveymonkey.com/mp/conducting-qualitative-research/>

Svenska Akademin. (2009). *Sök i tre ordböcker på en gång*. Hämtad 2019-05-24 från:
<https://svenska.se/tre/?sok=benchmarking&pz=2>

Svenska Akademin. (2009). *Sök i tre ordböcker på en gång*. Hämtad 2019-05-24 från:
<https://svenska.se/tre/?sok=retrospektiv&pz=2>

Svenska Akademin. (2009). *Sök i tre ordböcker på en gång*. Hämtad 2019-05-24 från:
<https://svenska.se/tre/?sok=stadsplanering&pz=2>

Sveriges Byggindustrier. (2014). *Byggbranschen och samhället*. Hämtad 2019-03-03 från: <http://byggledarskap.se/wp-content/uploads/byggbranschen-och-samhallet.pdf>

Åfreds, J. (2016). Branschen borde planera bättre. *Byggindustrin*. Hämtad 2019-03-03 från: <http://byggindustrin.se/artikel/nyhet/branschen-borde-planera-battre-22821>

9.2 Figurreferenser

Figur 4. Nya Hovås Stadsutveckling. (2016). *Nya Hovås kvaliteter - en småskalig blandstad i världsklass*, s.1 & 35. Hämtad 2019-05-23 från: <https://nyahovas.se/wp-content/uploads/2018/10/Nya-Hovas-kvaliteter.pdf>

Figur 5. Nya Hovås Stadsutveckling. (2016). *Nya Hovås kvaliteter - en småskalig blandstad i världsklass*, s.17. Hämtad 2019-05-23 från: <https://nyahovas.se/wp-content/uploads/2018/10/Nya-Hovas-kvaliteter.pdf>

Bilaga 1-Intervjuguide Louise Didriksson den 13 februari 2019

- Kan du berätta lite mer om hur du ser på stadsutveckling, vad ser du för trender i branschen och vilka utmaningar står vi inför?
- Vilka kvaliteter i Nya Hovås tror du att de boende värdesätter mest?
- Anser du att det är något som saknas i området Nya Hovås?
- Efter att ha tagit del av workshopserien för Västra Eklanda, vilka kvaliteter anser du kommer att vara primära för de boende i området?
- Hur ser du på konceptet *small shops*?
- Har du något mer att tillägga?

Bilaga 2-Intervjuguide Johanna Nordstrand den 18 februari 2019

- Skulle du kunna ge oss lite bakgrund om Nya Hovås och kvalitetsboken?
- Vilka kvaliteter i Nya Hovås tror du att de boende värdesätter mest?
- Anser du att det är något som saknas i området Nya Hovås?
- Vilken skulle du säga är den primära målgruppen i Nya Hovås?
- Vad finns det för utmaningar för Nya Hovås?

Bilaga 3-Intervjuguide Christian Nygård den 25 mars 2019

- Följer ni upp genomförda projekt?
- Hur följer ni upp dessa? Har ni något verktyg eller system för detta?
- Gör ni uppföljningar bland boende i genomförda projekt? Hur gör ni det?
- Vilka utmaningar ser du med kunskapsöverföring?

Bilaga 4-Enkätformulär

Din upplevelse av Nya Hovås

Vi är två studenter som läser Affärsutveckling och entreprenörskap inom samhällsbyggnadsteknik på Chalmers Tekniska Högskola. Vi skriver nu vårt examensarbete där vi undersöker vilka kvaliteter människor värdesätter i sitt bostadsområde. Vi genomför undersökningen genom att dra lärdom av redan genomförda byggprojekt. Vi har valt att fördjupa oss i området Nya Hovås och därmed vänder vi oss nu till er som bor i Nya Hovås för att få ta del av era upplevelser! Detta är din chans att bidra till framtidens stadsutveckling.

Vi är mycket tacksamma för att du tar dig tid att svara på vår enkät. Den tar endast 5 minuter.

Svarar du på enkäten innan den 20 mars, har du chansen att vinna två biobiljetter! (Vi lottar ut totalt två biobiljetter per bostadsrättsförening).

Vid frågor, kontakta gärna oss!

Klara Simonsson 076 855 23 37

Amanda Östling 070 962 56 46

OM DIG

Ålder

- 18-25
- 26-35
- 36-59
- 60 +

Kön

- Kvinna
- Man
- Vill helst inte svara

Vilken bostadsrättsförening bor du i?

- BRF Boulevarden
- BRF Hovås Park
- BRF Solgränd

Vilken storlek har din lägenhet?

- 1 RoK
- 2 RoK
- 3 RoK
- 4 RoK
- > 4 RoK

Hur många bor i ditt hushåll?

- 1
- 2
- 2+

Finns det barn i ditt hushåll? Vilken/vilka åldrar?

- 0-6 år
- 7-12 år
- 13 + år
- Inga barn i hushållet

Har du barnbarn som bor hos dig eller brukar komma på besök?
Isåfall vilken/vilka åldrar?

- 0-6 år
- 7-12 år
- 13 + år
- Inga barnbarn

KVALITETER

Vilka kvaliteter värdesätter du mest som boende i Nya Hovås?
(Välj tre alternativ)

- Arkitekturen
- Att det finns olika upplåtelseformer
- Bra kollektivtrafik
- Lätt att ta sig till centrala Göteborg
- Möjlighet till en aktiv livsstil
- Närheten till havet
- Närheten till ICA
- Närhet till rekreationsområden
- Service-, restaurang- och handelsutbudet
- Trevliga grannar
- Trygg miljö
- Övrigt: _____

Anser du att det finns förutsättningar/kvaliteter i Nya Hovås för flera skeden i livet?

- JA
- NEJ

Kommentar:

Ditt svar _____

Saknar du någon fastighetsnära tjänst i ditt område?
(Exempelvis utlämningsställe för paket och matkassar,
tvättservice, etc.)

Ditt svar _____

OMRÅDETS UTFORMNING

Anser du att det är en tilltalande arkitektur/utseende på byggnaderna i området?

- JA
 NEJ

Kommentar:

Ditt svar

Tycker du att det är bra med blandningen av bostadsrätter och hyresrätter i området?

- JA
 NEJ

Kommentar:

Ditt svar

Hur upplever du att bo i ett område som är under utveckling?

- 1   2   3   4   5   6
- Dåligt   Mycket bra

Kommentar:

Ditt svar

Är du som boende i Nya Hovås nöjd med hur du informeras angående den pågående utbyggnaden?

- JA
 NEJ

Kommentar:

Ditt svar

GEMENSAMMA GÅRDAR

Vad är viktigast för dig i din gårdsmiljö? (Du kan välja flera alternativ)

- Bänkar/sittplatser
- En vacker utsikt från balkongen
- Grillplats
- Lekplats för barn
- Möblering för middagar
- Odlingmöjligheter
- Övrigt: _____

En tydlig vision har varit de öppna kvarteren och de så kallade "smitvägarna" mellan gårdarna. Hur upplever du tryggheten med dessa öppna kvarter?

	1	2	3	4	5	6	
Otrygg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Trygg

Vad är det som känns otryggt?

Ditt svar _____

Vad är det som får dig att känna dig trygg?

Ditt svar _____

Om du bor i BRF Solgränd; har du någon gång nyttjat växthuset?

- JA
 NEJ

Om du bor i BRF Solgränd; nyttjar du odlingslådorna?

- JA
 NEJ

Om du bor i BRF Boulevarden eller BRF Hovås Park; skulle du uppskatta ett växthus och odlingsmöjligheter på din gård?

- JA
 NEJ

Kommentar:

Ditt svar

TRYGGHET

Känner du dig trygg i Nya Hovås under dygnets alla timmar?

- Otrygg   1   2   3   4   5   6   Trygg
-

Vad är det som känns otryggt?

Ditt svar

Vad är det som får dig att känna dig trygg?

Ditt svar

Känner du dig trygg vid den nuvarande busshållplatsen (Brottkärsmotet)?

- JA
 NEJ

SOCIAL INTERAKTION

När träffar du dina grannar?

- Aldrig
- I trapphuset
- I tvättstugan
- På gården
- Vi umgås privat
- Övrigt: _____

Önskar du att träffa dina grannar mer än vad du gör idag?

- JA
- NEJ

Vilken plats i Nya Hovås umgås du helst med vänner, familj och grannar?

Ditt svar _____

Nya Hovås arrangerar tre årliga arrangemang: Vårfest, Höstfest och Julmarknad. Har du hört talas om dessa evenemang?

- JA
- NEJ

Om JA, hur har du hört talas om det? (Du kan välja flera alternativ)

- Göteborg Direkt
- Metro
- Information i området, skyltar etc.
- Facebook/Instagram/Nyhetsbrev
- Grannar/familj/vänner/snacket i området

Vilket av dessa evenemang har du gått på?

- Vårfest
- Höstfest
- Julmarknad
- Inget

SERVICE OCH HANDEL

Visionen för handeln i Nya Hovås är "Linnégatan fast på landet". Konceptet som etablerats i Nya Hovås är small shops, där fokus är på personlig handel med hög service, lite som butikerna var förr.

Hur ofta handlar du i butikerna (small shops, dvs. inte ICA och Systembolaget)?

- Aldrig
- 1-2 ggr/månad
- 1-2 ggr/vecka
- Oftare

Vilka "small shops" handlar du i?

Ditt svar

Saknar du något i handelsutbudet, isåfall vad?

Ditt svar

Hur upplever du café- och restaurangutbudet?

	1	2	3	4	5	6	
Dåligt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket bra

Saknar du något i café- och restaurangutbudet?

Ditt svar

Saknar du någon kommunal service i området? (Exempelvis badhus, förskola, idrottsplats, bibliotek, etc.)

Ditt svar

AKTIV LIVSSTIL

Med aktiv livsstil menar vi att vara fysiskt och socialt aktiv under vardag och fritid.

Upplever du att det finns förutsättningar för en aktiv livsstil? (Det kan vara både i Nya Hovås, men även i närliggande områden)

- JA
- NEJ

Om JA, vad?

Ditt svar

Om NEJ, vad saknar du?

Ditt svar

Du har en ledig dag och vill göra en utflykt, vart bär det av?

Ditt svar

Vad önskar du göra en vinterdag?

- Fika
- Grilla korv
- Gå i butiker
- Jag går inte ut
- Ta en promenad
- Åka pulka
- Åka skridskor
- Övrigt:

FÖR DIG MED BARN ELLER BARNBARN

Känner du trygghet i att barnen kan röra sig fritt mellan gårdarna?

- JA
 NEJ

Kommentar:

Ditt svar

Anser du att de gemensamma gårdarna är utformade för barns lek?

- JA
 NEJ

Kommentar:

Ditt svar

TRANSPORTMEDEL

Notering!

* Bilpool = en inrättning där medlemmarna delar på en/flera bilar och endast använder dessa vid behov.

** Cykelpool = en inrättning där medlemmarna delar på en/flera cyklar och endast använder dessa vid behov.

Hur väl anser du att kollektivtrafiken fungerar?

- 1   2   3   4   5   6
- Dåligt   Mycket bra

Kommentar:

Ditt svar

Enligt en Sifo-undersökning från KVD Bilpriser, 2017 kostar ett genomsnittligt bilärende ca. 3 000 - 4 500 kr/mån. Skulle ett medlemskap i en *bilpool vara ett alternativ till ditt bilärende?

- JA
- NEJ
- Jag är inte i behov av bil

Kommentar:

Ditt svar

Om det fanns en **cykelpool i ditt bostadsområde, skulle du nyttja funktionen?

- JA
- NEJ

Kommentar:

Ditt svar

KULTUR

Tycker du att det finns tillräckligt med kultur i området?

- JA
- NEJ

Om NEJ, vad saknar du?

Ditt svar

AVSLUTANDE FRÅGOR

Övriga tankar/idéer som du vill dela med dig av? Dela gärna med dig!

Ditt svar

Lämna din mailadress nedan om du vill ha chansen att vinna biobiljetter!

OBS! Vi kommer endast kontakta dig om du vinner.

Mailadress:

Ditt svar

Lämna gärna din mailadress eller telefonnummer om vi får kontakta dig för eventuell uppföljning och en kortare intervju:

Mailadress/telefonnummer:

Ditt svar

STORT TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Bilaga 5-Kommentarer i fritext

Anser du att det finns förutsättningar/kvaliteter i Nya Hovås för flera skeden i livet?

Fler restauranger

Nya Hovås passar verkligen för mig och min sambo som jobbar mycket, när vi kommer hem på kvällen så finns allting vi behöver inom fem minuters gångavstånd.

Närhet till allt vi behöver kan bo kvar på äldre dar

Bekvämt att ha närhet till allt jag behöver utan bil!

Njae inte optimalt för äldre

Stor utvecklingsmöjlighet med hus och liknande längre fram i livet.

förstår inte frågan

Här finns ju bara fula höghus tätt tätt

Bra hälso och tandvård; apotek o äldreboende. Dagis och fritids samt skolor (0 till 16) finns, är det inte

Området passar både för alla åldrar.

Inte optimalt för barn med mycket trafik

Här är en bra miljö för olika kategorier; småbarn, skolbarn, äldre, singlar, par, etc.

Fler Livsmedelsaffärer, tvättservice

Området passar för alla generationer.

Saknar du någon fastighetsnära tjänst i ditt område? (Exempelvis utlämningsställe för paket och matkassar, tvättservice, etc.)

Nej

Allt finns.

Dam klädesaffär

Möjlighet att anlita fönstertvätt!

Inte för tillfället

nej finns ju allt

kvarters pub

Medicinsk fotvård

Ja expressbuss till stan, bättre restauranger, breddat utbud av serviceställen

Mej

Uthyrningsmöjlighet till verktyg, trädgårdssajten mm. Container för julgran (efter julen)

Ett bibliotek

Områdes Cykelreparatör/service. Snickare.

Här finns allt som i alla fall jag behöver.

fler förskolor! =)

Jag saknar bättre sop/avfallshantering.

Saknar övernattningsmöjligheter för gäster (b&b eller liknande), saknar möjlighet till grovtvätt (typ mattor).

Godisaffär/ kiosk

Uthyrning maskiner för hushåll

Papper böcker kort

Bättre kollektivtrafik. Pendeltåg/tunnelbana.

Torgförsäljning av frukt och grönsaker på vår sommar och höst

Cykelservice samt container för grovavfall vår och höst

Anser du att det är en tilltalande arkitektur/utseende på byggnaderna i området?

Husets tekniska kvalitet är mycket, mycket viktigare än arkitekturen.

Mestadels. Tycker de gula balkongerna är hemska.

Jag tycker det känns som att samtliga byggnader har en unik och väl uttänkt design, alla ser olika ut men passar väl in med resten av byggnaderna.

Så trött på alla dessa lådor och fasansfulla stora hus på berget

Inspirerande och livfullt

Bara Boulevarden har varierande fasader och spännade tak

Till viss del. Vissa projekt är mer påkostade med ex. takhöjd och mer stilsäker arkitektur. Andra känns som att man försökt tjäna så mycket pengar som möjligt på så lite arbete och material som möjligt.

Halvfullt

Spännande

Variérande

Till största del god arkitektur men hade kunnat bli bättre med en mer homogen färgpalett

Olika fasader på husen

mycket trivsamt

Bra kvalitet i materialval, roligt med olika stilar, färger, höjder, mm

Fast kanske inte överallt.

Trevligt med lite variation på byggnader.

mycket tät på vissa ställen

Känns som det är en bra blandning av stilar men framförallt är det bra att allt inte ser likadant ut

Tycker du att det är bra med blandningen av bostadsrätter och hyresrätter i området?

Hyresrätterna är mycket få gentemot bostadsrätterna. Då det råder bostadsbrist i Göteborg borde man satsa mer på hyresrätter. Det är få förunnat att kunna köpa en bostad med tanke på bostadsmarknaden i Göteborg. Bostadsrätter genererar snabbare pengar för byggföretagen men medför också segregering.

Vet ej

Vill inte ha sociala bostäder

om hyresrätterna inte vore så vansinnigt dyra, här skär byggherrarna guld med täljkniv

Spelar ingen roll, påverkas inte av det :)

Mer nedskräpning

Inte så mycket åsikt, men spontant så känns det bra.

Det borde finnas fler billigare hyresrätter för exempelvis studenter, barnfamiljer med lägre inkomst

Hyresrätterna ännu ej färdigbyggda

Hur upplever du att bo i ett område som är under utveckling?

Svaret är egentligen bra men då vi köpte av XX som var först ut med inflyttning åkte vi på mycket strul. XX har ännu inte gjort rätt för sig och vi sitter fortfarande i en lägenheten som inte är godkänd enligt besiktning.

Spännande

Ett färdigetablerat område, så vet man vad man flyttar till.

Trevligt med aktiviteter

Det märks att området blir mer och mer etablerat, fler butiker öppnar och de verkar ha rullians i verksamheten. Dock är det lite tråkigt att de har pausat byggnationen av två gårdar pga brist på köpare... Vill inte bo bredvid två grustag i flera år framöver.

Spännande !

Buller, tunga transporter, damm, kvarlämnat byggmaterial, smutsigt

Något man får räkna med

Behöver tvätta fönsterrutorna ganska ofta på utsidan dock :)
Trist med fula obebyggda tomter i åratal som hus 4 Boulevarden österut
Bullrigt, dammigt, tung trafik ingen grönska
Störande ljud från tidig morgon till kväll. Smutsigt.
Väldigt rörigt, smutsigt och störande ljud.
Störande pålning hela föregående sommar och byggnation som nu pågår på Esplanaden
Det blir ju rörigt och ljudmässigt väldigt högt mellan varven men det går. Det hade naturligtvis varit bättre om allt var färdigt byggt.
Stökigt med byggtrafik och oväsen
Stökigt med byggen
Det är spännande att se området växa fram och att kunna påverka utbyggnaden
Trodde att utvecklingen skulle gå snabbare. Känns som att tiden för boende på en byggarbetsplats blir allt längre.
Det är kul att följa utvecklingen från start. Men det blir skönt när allt är klart
Det är synd att det står stilla. Jag hade gett mycket högre betyg om byggproduktion pågick som planerat.
Det funkade bra men lite stökigt ibland - det får man stå ut med. Blir ju jättebra nära allt är färdigt-
Mycket lerigt, höga ljud dagtid, tung transport dagtid
Märks inte av jättemycket.

Är du som boende i Nya Hovås nöjd med hur du informeras angående den pågående utbyggnaden?

Vi fick kontakta miljöverket p.g.a. extremt högt ljud vid pålningen. Först då fick vi information från XX om hur länge o.s.v.
Vi får väldigt lite information tycker jag. Med jämna mellanrum den senaste tiden har en liten grön lyftkran spärrat vägen framför vår garageinfart.
Har inte fått någon information
Dålig information
Det gäller att själv vara delaktig och söka informationen
Information kan alltid bli bättre och tätare
Dämpningen av utbyggnadstakten hör man bara rykten om. Information kring de troligen långvarigt tomma ytorna saknas.
Aldrig fått info.
mycket dålig information
Information ges på flera olika sätt, bland annat genom tidningsartiklar, skyltar och i pappersform i trappuppgångar och brevlåda.

En tydlig vision har varit de öppna kvarteren och de så kallade "smitvägarna" mellan gårdarna. Hur upplever du tryggheten med dessa öppna kvarter?

Vad är det som känns otryggt?

Det hade nog inte spelat någon roll ifall gården var stängd, obehöriga kan smita in efter att någon öppnat en port ändå. Känns i alla fall tryggt att trapphusen är låsta.
Inbrott o stöld buskörningar på Hovås Allé
Inbrott har förekommit
Alla inbrott i garage och närliggande butik.
Ungdomsgäng och narkotikahandel
väldigt mörkt kvällstid
Behövs mer belysning

Finns ingen tillgång till väktare eller polis och det är mörkt
Blåsig höga ljud från annan byggnation
Det stora trädäcket är fortfarande inte färdigställt vilket har skapat en avstängd undanskymd väg
alldeles utanför vårt hus där ungdomar samlas för att röka hasch och slänger mat som drar råttor.
Vår gård har blivit en genväg till bussen och det uppskattas inte
Mörker
Varit många inbrott, lättare att smita iväg med öppna kvar
inbrott i källare
Tyvärr har vi haft ett antal inbrott i garage och förråd. Nu är kameror på plats, kanske hjälper.
Dålig belysning vid parkeringar mm
Har varit mkt inbrott i källare, möjligen svårare att ha koll på vilka som rör sig på gårdarna.
Det blir enklare för okända att komma in och "reka" utan att man tänker på att det är någon
"obehörig"
Andra kommer in och använder föreningens egendom
mycket folk som passerar kvällstid
Mycket passager, inbrott i källare
Biltrafiken, för hög hastighet. Önskar hastighetsbegränsning 30/ större vägbulor.

Vad är det som får dig att känna dig trygg?

Psykologiska faktorer i att det är ett "fint" område
Rent och fräscht
Bra grannar omkring, och ett tryggt område i allmänhet.
Den installerade kameraövervakningen
Kameraövervakning i garage
Kontakt med trevliga grannar, att fel som uppstår i lägenheten och gemensamma utrymmen åtgärdas.
Bra belysning på t.ex. gården.
Närvaro av polis
bättre belysning
att man kan se
Informationen mellan grannar om något inträffar. Att det är tyst och lugnt på kvällarna.
Ordnade livsförhållanden
Lugn och ro bra belysning
Tillgängligheten. Skulle det vara otillgängligt är det kanske mer intressant att ta sig in. Dessutom
känns det tryggt då att fönster vätter mot gårdarna, det är alltid någon som ser eller hör.
Belysning.
Området generellt är mkt tryggt
Är ute dagtid då många personer i
Vår gård har inga smitvägar
Bra belysning
Är nog trygg som person
Inget speciellt. Lugnt och trivsamt på alla vis. Får man klaga på något så är det trafiken i Hovås Allé.
Jag har inte märkt några problem alls.
Belysning
?
Att det är upplyst
Lätt se igenom hela gården inga mörka platser
Känslan är lugn och trygg, har inte märkt av eller hört något otryggt.
att känna igen grannar
En lugn och fin stadsdel.
Bra stadsdel
Uppmärksamma grannar, hundrastande
Belysning
Det upplyst
Säkerhet
Har inte råkat ut för något som gjort mig otrygg.

Belysningen dålig
Upplyst
Jag känner mig oftast trygg var jag än är.
Lugnt område ,ingen förstörelse, rent och snyggt.

Om du bor i BRF Boulevarden eller BRF Hovås Park; skulle du uppskatta ett växthus och odlingsmöjligheter på din gård?

Växterna ogillade blåsten på balkongen ifjol.
Har lämnat stort hus med trädgård för ett bekvämt pensionärliv. Åker till Botaniska och tittar istället !
Jag är mycket för natur och annat men att odla är inte min grej. Men jag tror säkert det skulle uppskattas av andra men jag har inget nytta av det.
Tror inte det får vara ifred
Trevligt ut
Jag skulle uppskatta mer grönyta. En ordentlig lekplats.
Tveksamt hur det skulle fungera. Inte mycket sol.
Ej bra med de växter och ytor som vi har nu. Växer mest ogräs i planteringarna. Onödigt med att behöva ta personal som rensar i rabatterna. Täckande växter är bättre.
Ytan är så begränsad så det kan inte bli så mycket. Jag har haft stor trädgård och är därför nöjd med detta.
Gården används väldigt lite varken av barn /vuxna.

Känner du dig trygg i Nya Hovås under dygnets alla timmar?

Vad är det som känns otryggt?

Alla inbrott och inbrottsförsök. Knarkanvändning och knarkförsäljning.
Vet att det har varit inbrott i garage o förråd, så intresse finns för tjuvar att återkomma.
Dålig och trasig belysning
Ibland trasig belysning Hovås Allé. Narkotikahandel i P- huset.
Inbrott och mörk gård.
här har varit ett flertal inbrott nattetid och "grab and smash" dagtid och knarklangning
Redan varit flera inbrott hos brf Boulevarden
Hög hastighet på vägen och vådlig körning samt avsaknaden av bra belysning och närvaro av polis, vakt dygnet runt
Dålig belysning kväll onattetid
Nattetid som kvinna.
Rån i grannhuset, inbrott i källarutrymmen och på altan ovanför
Varit en del inbrott
trafiken på Hovås Allé
Inbrott, nedskräpning, oljud
Dålig belysning vid parkeringsplatser vid Friskis och delar av säröbanan
Att det varit många inbrott eller försök till inbrott pga attraktivt område och nya fastigheter utan fullständiga säkerhetsanordningar
ICA och alla problem som varit där
Mer belysning kvällstid

Vad är det som får dig att känna dig trygg?

Samma som gatorna
Låst och rent
Att det är upplyst runtomkring huset.
Grannsamverkan mot brott bevakning
Grannsamverkan mot brott. Om jag ser poliser på plats ibland. Väktare som patrullerar.
Kontakt med grannar, bra samverkan med XX, att fel som rapporterats åtgärdas

helt ok dagtid
folk som rör sig i området
Redan svarat på denna frågan ovan.
Kulturhus med många aktiviteter
Många bra människor
Belysta områden i närheten av hushåll.
De andra som bor, uppvuxen i området
Upplever inte att det är några ovälkomna gäster.
Det bara känns så.
Överlag lugnt, väl upplyst
Håller mig inomhus
?
Nära gå till och från buss
Hovås som område är tryggt och lugnt.
Det känns som ett lugnt område där grannar har uppsikt
Många andra människor med översikt över gator och torg bla
Säkerhet
Se tidigare svar
Lugnt område. Städad och snyggt. Ingen förstörelse.

Vilken plats i Nya Hovås umgås du helst med vänner, familj och grannar?

Bostaden
Resturang/middagar hemma
Restaurangen
På vår altan
Gården
I lägenhet o rest
I lägenhet och på matställen.
I lägenheten eller på någon av lunchrestaurangerna eller vid havet.
I vår lägenhet
hemma
Sociale, gymmet, fiket, havet
hemma
Svårt at säga, i min lägenhet skulle jag tro. om det skulle finnas en park skulle man kunna umgås där med.
Hemma hos mig
Restaurangen sociale eller cafe lasse maja
I bostaden
Sociale
Sociale
Sociale
Lasse Maja
Festurang o caffet
Bostaden
Friskis o Svettis
hemma hos oss eller hos någon annan
?
I min bostad
I trappan ner mot bäcken
I lägenheten
I min lägenhet.
I hemmet
I lägenheten
PÅ Sociale!=)
på min takterass eller på gården
Åter en del på restaurangerna som finns här.
Hemma
Sorelle/ wrapsody/ amundön/ sandsjöbackaleden
Hemma, Sociale

På gården, uteplats
 Restaurang
 Beror på om det är vänner, familj eller grannar. Allt från innergården till restauranger.
 Träffas hos varandra.
 I hemmet
 På restaurangen sociale
 Bostaden
 Sociale
 Gården
 Hemma
 Hemma
 Hemma hos mig
 I min lägenhet, ute på promenad, fikastund på LasseMaja

Vilka "small-shops" handlar du i?

Pralinboden
 Pondus, deco, Wrapsody
 Ceder deco, polpohub, pralinboden
 Inredningsbutiken och Pondus
 Billdals blommor, the Polpo Hub, Pralinboden, Wrapsody...
 Rebel Kids
 pralinboden och 158 fisk
 Wrapsody
 pralin boden/ rawfood/ inrednings butik/ hämtmat/ apoteket/
 Vet inte vad den heter men det är en indisk restaurang. Samt LasseMajas är riktigt trevligt.
 Billdals blommor
 Pondus, yellow corner, blomsteraffären, downstairs
 Pralinboden fiskbilen
 Pondus, Yoko Yap
 Frisören, salladsbaren
 Billdals blommor; kemtvätt ; Vassa Saxar och Lloyds apotek
 Blomster butiken - restaurangerna
 Pralinbutiken
 Chokladpralinen, inredning, wrapsody, klädför
 Wrapsody
 lassemaja, wrapsody
 Pralinboden, rebel
 Pralinboden, inredningsbutikerna, Wrapsody
 Apotek blomsteraffären
 Ceder deco
 Inredningsaff
 Bageriet
 Pondus innan den stängde, Pralinboden, blomsteraffären, kemtvätten, inredningsaffären, apoteket
 chokladpralinen
 Blommor i Billdal, Pralinboden, Apoteket, Lolë, Lingerie
 Apotek, barnkläder, blommor, bageri, herrkläder (innan stängning)
 blomsteraffär, pralinbod, apotek, barnklädesaffär, friskis & svettis
 Wrapsody, thai
 Optiker, pralinboden någon gång, Wrapsody oftast
 Pralinboden, inredningsbutiken närmast Sociale, Billdals blommor
 Rebel blommor skor
 Alla
 Blomsterbutiken, apoteket, konditoriet

Blomsteraffären, pralinboden

Skor

Framförallt restaurangerna Nakhon och Elephant.

Blommor, Pralinboden, mm

Brödbutik, apoteket

Klädaffärer

Apoteket Lassemaja Bounce

Pralinboden Billdals blommor

Yoko Yap, Billdal blommor, Apoteket

Saknar du något i handelsutbudet, isåfall vad?

Hälsokostbutik

Butiker med rimligare priser. Blomster/kläder/inredning osv.

Nej

Damklädesaffär

Ett litet mysigt café!

Mer prisvärda butiker. Dyrt idag

Damkläder till överkomliga priser för en pensionär. Frukt och grönsaksbutik som tex Rollands.

Ytterligare bageri, kafé. De affärer som finns idag är för dyra. För mycket inredningsbutiker.

Damklädesaffär med moderata priser, ej enbart designkläder.

Sport

Dam och herrkläder

Inte vad jag kan komma på just nu.

Göteborgsbaserade Lindex med en stor flaggskeppsbutik

Sportkläder, sportskor etc

Här finns det mesta

För nischade affärer, synd att Pondus har flyttat hade varit jättebra med en sådan affär för både dam och herr

Mer nyttiga matställen

Klädaffär för kvinnor med urval i större storlekar och med bra priser.

En charkhandel

?

Damkläder, delikatessbutik som serverar lätt lunch (t ex Del'Italia), ordentlig fiskaffär med större utbud (t ex Västkustpojarna)

En tobaksbutik

herrkläder, bok-och pappershandel

damkläder, bok- och pappershandel

Lösgodisbutik

"Vanliga" kläder, tex Vila. "Maskinpool" etc som boende kan dela på, känns inte modernt att alla behöver köpa sitt eget. Kan vara maskiner för fastighetsskötsel, men även tex slagbormaskin, sågbord etc.

Fler livsmedelsaffärer

Damkläder

Sportaffär

Närproducerade grönsaker mm i torgförsäljning

Cykelaffär/service, bilpool

Saknar du något i café- och restaurangutbudet?

Ett ställe med rimligare priser.

McDonalds

Ja fler restauranger

Ett mysigt café

Ja vanliga lunchrestauranger med husmanskost. Möjlighet att äta på äldreboende.

Svensk husmanskost med lunchservering. Vore spännande med mexikansk mat. Sociale är för dyrt !

Fiskrestaurang

riktig restaurang som det var förr

Ja ett kombinerat bageri och cykelcafé

kvartes pub

Skulle kunna klämma in ett till cafe tycker jag.

Lunchrestaurang med husmanskost

En pub som kompletterar övriga med uteservering

En riktig restaurang inte bara take away

Bredare utbud

Nek

Schysst bugarställe, italiensk bistro, ölhak med fotboll på tv

nej

God pizza

?

Lunchrestaurang husmanskost

Nej

En riktigt fin pizzeria hade varit ljuvligt

det behövs fler lunchställen med t ex husmanskost, italiensk mat, mm

Sanknar väl inget hoppas att de får till Sociale på ett bra sätt. Det behövs en pub/resturang på kvällen och helger.

nej, inte direkt men det är dyrt och tveksam mat

Någon mer take-away hade varit trevlig.

En pub, typ Ölstugan tullen, med enkel billig mat och dryck för "enkla" häng.

Schysst pizza till vettigt pris. Inte turkpizza.. Inte behöva åka till Bellora eller Cyrano bara för att hämta pizza..

Asiatiskt / vietnamesiskt eller mexikanskt. Street-food.

Sportbar.

Saknar du någon kommunal service i området? (Exempelvis badhus, förskola, idrottsplats, bibliotek, etc.)

Bibliotek

Nej

Nej.

Kulturhus typ Frölunda Torg. Ideella föreningar som ordnar filmvisning och teater i kulturhusets lokaler. Styrketräningsplats vid Oxsjön, liknande den vid Sisjön (timmerstockar etc.).

Förskola/förskolor och idrottsplats

Lekplats, utegym, elljusspår (!!)

Kurs och studieverksamhet. Fenestra utlovades som möjlig efter skoltid. Bibliotek simhall

Bibliotek !! Simhall. Lokaler för kurser och möten av olika slag. Biograf.

biograf

Badhus skulle sitta bra i området

bad hus/ biblotek

En Park

Kulturhus medbibliotek

Utegy

Biograf teater

Badhus, fotbollsplan, tennisplan, pingpong bord

Barnen behöver en lekplats, nu springer de omkring och sparkar boll på gården och väsnas och kastar småsten.

Gärna ett bibliotek. Nu finns lite service men nästan inga böcker.

Badhus

idrottsplats med grönområden runt om som uppmanar till aktivitet. Mer park känsla

?

Badhus bibliotek

fler förskolor. Ett badhus hade varit underbart om det hade funnits kapital till det!

bibliotek, bättre vårdcentral,

större lektyr för större barn

Utegy, större gemensam lekplats.

Senior träffpunkt

Bibliotek. Hotell

Verkar vara enorm brist på förskolor och det föds väldigt många barn just nu i området.

bibliotek

Bibliotek, Badhus

Ytterligare en idrottshall.

Lekplats

Förskola. Jätteproblem med dagisplatser i denna nya stadsdel måste det finnas förskola till våra barn.

Biograf, bokhandel, enkel lokal att hyra för fest och musikframträdanden cykelpump

Idrottsplats, bibliotek

Upplever du att det finns förutsättningar för en aktiv livsstil? (Det kan vara både i Nya Hovås, men även i närliggande områden)

Om JA, vad?

Oxsjön, amundön och Sats.

Promenader och löpning i Sandsjöbackaområdet, Amundön, cykelvägar på Säröleden, Friskis @ Svettis m.m.

Bra löparområden i Billdals park, nära till gymmet

Askims simhall

Amundön

Gym, skogsspår, simhall (askims)

Nära till naturreservat hav o F&S

Friskis o Svettis är bra ! Skog och hav nära !

Vandra i naturen. I skogen runt sjön eller vid havet, bada i havet. Gym i närheten

Söröbanan och gym

bra promenadområden, Sisjön, Oxsjön, Amundön, gamla banvallen

tex friskis och svettis

Finns ett jättebra gym. Promenader till havet. Oxsjön med bra slingor för att cykla och springa.

Skapligt serviceutbud och nära till friluftsliv

Skogen och havet runt hörnet liksom idrottsplatser

Bra promenad möjligheter

Bra strövområden

Promenad. Och motion

Mkt natur, gym i närheten

Mycket fina promenadvägar. Skiftande terräng.

Promenadstråk, gym, cykelvägar sommarbad

Löpning, cykling, promenad, båtliv, friskis,
Sandsjöbacka är en dröm för mig som cyklist och löpare
Friskis o Svettis
Gym, golf, cykelbana, löpspår
Flera gym
Gym, havet, skog
Närheten till träning och annan aktivitet tex. Youga
otroligt mycket natur och friskis är det enda jag behöver!
närhet till Oxsjön, resp Amundön, Friskis & Svettis, Balansyoga etc
Havet, cykling och golf.
närhet till strövområden
Sandsjöbacka, Friskis, amundön, säröbanan
Tur i natur, löpning, Friskis,PT osv
Lagom avstånd för att cykla till stan, närhet till promenader/löpning i Sandsjöbacka, löpning i Billdals park/längst havet/på Amundön (även tex Särö Västerskog).
Naturen
Sandsjöbacka. Friskis
Har redan fysiskt och socialt aktivt liv.
Mycket fin miljö för promenader
Det finns som sagt simhall, ishall, idrottshall, golfbana, tennishall, fotbollsplaner samt närhet till havet.
Friskis & Svettis, golf, båtliv,
Gym
Golf, bad, friluftsområden

Om NEJ, vad saknar du?

Elljusspår i skogen
Möjlighet att M Bike Amundö marina verkar vara väldigt privat och inte så intresserade av verksamhet för unga.
Ute gym
Förutsättningar för aktiv livstil för barn, lekplatser etc
Tennisplan
En lokal för fritidsverksam
Det saknas en smidigt passage från torget upp till Friskis! Det är superstörigt att det inte byggts nu när man gjort om så att baksidan får en naturlig ihopknytning med framsidan kodathuset.
Utegym så som de som finns i slottsskogen eller vid Sisjön (närmaste jag vet).
Språkcafe o dyl för nyanlända

Du har en ledig dag och vill göra en utflykt, vart bär det av?

Havet
Amundön
Amundön eller sandsjöbackalederna.
Löpning i Sandsjöbackaområdet. Bad vid Amundön
Stora Amundön
Anundön/oxsjön
Oxsjön
Till havet
Kanske till egen badhytt i Brottkärr
Till havet eller till Oxsjön/Sisjön
Skogen eller havet
Amundön. Oxsjön.

Helst till stora Amundön
vallda sandö
Skogen
Havet eller skogen
havet
Ner till havet eller ett par varv runt oxsjön.
Billdals park
Vallda Sandö
Amundö
Amundön eller Oxsjön
Ner mit havet
Cykla söderut
Kusten
Till antingen Årekärr eller Amundön
till havet
Kungsmässan el centrala Gbg
Amundön
?
Cykeltur efter vattnet
till sandsjöbacka och vill vi längre bort åker vi till varberg för äventyr
Örsviken
Hovås Kallbadhus
havet eller skogen (kring Oxsjön)
Sandsjöbacka/ amundön
Mot havet eller grillplats Oxsjön
Amundön, Oxsjön eller Årekärr
Instön
Beror på vädet.
Ner till havet eller Oxsjön.
Ner till havet
Amundön Lindåsklipporna Killingholmen Särö Sandsjöbacka reservatet mm
Till havet eller runt Oxsjön

Känner du trygghet i att barnen kan röra sig fritt mellan gårdarna?

Inga lekplatser
Har inga barn
Har inga barn så är fel person att svara på denna men jag kryssar JA för jag antar det.
Farligt övergångsställe Hovås allé
Alldeles för hög hastighet på vägen saknas övergångsställen
Dåligt med säkra övergångar över Allén. Jag på i Hovås Park
De är aldrig ute själva så jag vet inte.
Men bättre övergångs ställen behövs över Hovås Allé
kommentaren nej är enbart för att vi har en 1,5 åring som springer alldeles för fort !
Framförallt otrött pga Hovås Allé, bilar som kör väldigt fort och dålig belysning.
Vissa kör fort trots farthinder (de bryr sig inte/behöver inte bry sig om bilarna tar stryk)
De måste i så fall korsa Hovås Allé
Trafik, finns ingen bra lekplats att hänvisa till
Pga höga hastigheter i trafiken .

Anser du att de gemensamma gårdarna är utformade för barns lek?

Finns en liten sandlåda. Lekpark saknas i kvarteren

Kunde vara bättre. Större lekplats saknas men kommer kanske när allt är klart, .

I en mycket begränsad omfattning

Vet ej

Finns inget för halvstora barn

En sandlåda och inget mer

Det finns ingen sysselsättning för barn. De sparkar boll på gården och väsnas.

Alldeles för designade och stela för att uppmuntra till lek.

Det är inte så mycket till lekplatser ännu. bor i Hovås Park. Men jag har hört att det ska bli en vid bäcken och det ser jag fram emot.

Alldeles för lite redskap och lekplatser

För små lekplatser på gårdarna.

Svårt att tänka mig att barn i mellanåldern (7-12 år) kan sysselsätta sig på gårdarna.

Ingen bra lekplats, endast sandlåda!

Finns lite men skulle vara bra med barnungor.

Bilarna tar stor plats

Lekplatserna på många av gårdarna är ej utformade för barn. Saknar en stor gemensam lekplats med ALLT.

Hur väl anser du att kollektivtrafiken fungerar?

Rosa Express har bra turtäthet. Skulle önska att den inte stannade så ofta när jag skall till stan. Det skulle även vara bra med bussförbindelse direkt till Frölunda Torg och till Kungsbacka.

ROSA går ofta!

Det går bussar med jämna mellanrum i rusning, och under vardagar på dagen. På helger är det något sämre på kvällar då bussen endast går en gång/kvart.

Bra förbindelser söder ut till Kungsbacka saknas

Saknar möjlighet att åka kommunalt söderut till tex Kungsbacka.

Bättre förbindelser ut till Volvo Cars vore bra

Alldeles för ofta försenade bussar

Går för sällan. Fulla bussar. För många hållplatser in till stan.

Det behövs fler kommunikationer än dit Rosa Express går.

blå express borde kunna stanna här, även en buss till frölundatorg

Rosa express är ett haveri

Rosa Express går hyfsat ofta men är ofta fullsatt och har bytt sträckning in till centrala Göteborg

hade gärna sett att även Blå express hade en hållplats i närheten

Skulle önska att också Blå express stannade vid Brottkärrsmotet

Plus: täta turer. Minus: sällan i tid

Expressbuss som stannar hela tiden. 15min bil, 40 min buss.

Fler bussar, mycket folk och skolbarn

Önskas att blå express stannar i nya Hovås.

Rosa express är utmärkt men det behövs fler bla direkttransport till Kungsbacka

Saknar buss till Frölunda Torg utan att behöva byta.

Enligt en Sifo-undersökning från KVD Bilpriser, 2017 kostar ett genomsnittligt bilägande ca. 3 000 - 4 500 kr/mån. Skulle ett medlemskap i en *bilpool vara ett alternativ till ditt bilägande?

Jag har husvagn. Bilpooler har inte dragkrokar på sina bilar.

Alltid full frihet gäller för mig

Föredrar egen bil

Jag vill kunna använda bil ska minut. Åker ganska ofta Rosa.

För många längre resor och ärenden där bilen bara körs en kortare sträcka för att sedan stå timmar/dagar

Handikappad, stort behov av bil

Bilpool kan om några år vara ett bra alternativ

Utbudet och priset för parkering är under all kritik, rena utpressningspriser. Alla kan eller vill inte cykla/åka kommunalt.

Vi behöver bilen för ofta för att det skulle vara ett bra alternativ.

Blir för dyrt att ha bilpool med de sträckorna vi kör.

Måste ha barnstol då vi har småbarn

Bilpool skulle nog attrahera mig

Garagehyran under husen är hutlöst hög!!!

Om det fanns en **cykelpool i ditt bostadsområde, skulle du nyttja funktionen?

Har egen cykel

Möjligtvis till havet eller till Friskis, men har annars mycket nära till det mesta så det går nästan lika snabbt att gå.

Är pensionär och cyklar helst på min egen cykel ibland.

kan inte cykla längre tyvärr

Jag använder hellre min egen här ute då avatånden är lite längre

Har en egen cykel, så har svårt att se att jag skulle använda den tjänsten men jag tror säkert att andra skulle göra det :)

Kan inte cykla

Har egen hoj.

Har egen, cyklar mycket

Jag har precis köpt en ny cykel.

jag vill hellre ha min egen elcykel

Gärna med elcykel

Möjligtvis. Det är idag väldigt många cyklar i cykelrummen och jag tror det hade kunnat minska antalet cyklar om det fanns en cykelpool för att tex ta cykeln ner till baden sommartid, eller till tex gymmet i Skintebo.

Endast användas för besökare.

Enkelt att ta sig till havet

Känns bättre att äga en egen cykel.

Äger egen cykel

Har egna cyklar

Tycker du att det finns tillräckligt med kultur i området? Om NEJ, vad saknar du?

Biograf

Teater, bio, galleri

Ej kulturintresserad.

Bibliotek

Ett kulturhus typ Frölunda Torg, se tidigare svar

Bio o teater

Musikaftnar

Lätt att åka till Gbg med kollektivtrafik. Bio saknas möjligen

Bibliotek saknas

biograf och teater, föreläsningar

Konstgalleri och målarkurser

biblotek

Kulturhus med bibliotek, bio/teatersalong. Aktiviteter för barn och ungdomar så de kan hålla på med musik, dans, bokklubbar mm. Kulturhuset Vingen i Torshälla är ett bra exempel.

Teater biograf

Musik

Musikcafe på

Auktionsfirma, bio

Lokal för fritidsverksamhet, kanske en bokcirkel, keramikverkstad etc.

Vet inte vad jag ska tycka. Jag har bott i Brottkärrs området i snart 50 år och för mig är det lite landet här. Kultur är i stan och då tar man bussen dit.

Hade gärna sett en lokal med t.ex. månadsutställningar

Vet ej

ordentligt bibliotek, bio, teater, dans

Vad är kultur? Hovås behöver inga uppsättningar av Aniara.

här finns väl ingenting i den vägen

Finns det någon kultur överhuvudtaget?

Kunde säkert gärna få finnas mer, men gäller att det finns folk som nyttjar det också. För mycket skulle kanske göra det "ödsligt".

Bio. Teater, konsertarena osv

Bokhandel bio teater (typ Roy) Musik

Biograf och kulturhus

Övriga tankar/idéer som du vill dela med dig av? Dela gärna med dig!

Tankarna av nya Hovås är inspirerande. Däremot är tanken ingenting om det inte uppfylls. Vi som blivit drabbade av att köpa lägenhet av XX fick smaka på bitterhet.

Jag tycker att Nya Hovås är ett superbra område som ligger lagom långt ifrån stan, men stan känns ändå lättillgänglig då kollektivtrafiken är grym. Jag tycker verkligen man lyckats med att locka hit folk till shopping, mat och umgänge. På eftermiddagar och helger är det fullt av liv. Älskar också att restaurangen Sociale finns, den lockar många och är riktigt mysig!

Möjlighet att ta emot släkt o vänner i en Bed and Breakfast. Motell m. Frukost

Någon form av övernattningsmöjlighet tex B&B för långväga gäster och besökande till området.

Konferensmöjlighet kanske också. Jätte viktigt är ett bibliotek som också kan fungera som mötesplats kanske med kafé i anslutning. Viktigt för barn och ungdomar! Läsecirklar m.m.

Området ligger mycket fint mellan havet på ena sidan och sjöarna på andra. Det som stör är trafiken på Hovås alle` där en del kör väldigt fort och ungdomar som kör ikapp på sina mopeder.

Renhållningen runt hållplatserna är eftersatt. Papperskorgarna är överfulla och det ligger massa skräp runt om, detsamma gäller sopsorteringsstället.

här byggs alltför tätt, Uggleberget är en katastrof ingen mysig miljö alls

Gör Nya Hovås mer kulturellt teater musik konst.

Jättefint område med bra dynamik och en bra känsla!

en kvartes pub med husmans mat till normala priser !!!

Måste till en bra passage till Koho - idag kan man bara gå via gång vid apoteket. Området öster om

Kvantum där återvinningen finns är förfärligt ful - ser ut som industriområde på 70-talet.

Infrastrukturen med vägar och busshållplatser måste ses över. Fartkamera på Hovås Allé samt 30 skylt. Det är ju en skola trots allt där.

Linnégatan på landet? Finns inte här bara lådor utan variation på fasaderna Och Ugglebergets

fasansfulla höghus staplade på varandra hela området är en Katastrof! Ett nytt Frölunda torg hur kul o mysigt är det?

Det går väldigt långsamt att bygga alla husen

Mer information till mopedburna ungdomar som kör som vildar både på bilvägar och gångstråk. Och en ungdomsgård vore inte fel!!

Alla butiker som finns är mycket dyra t.ex. fiskaffären som inte ens har goda kokta kräftor.

Parkering för skäligen peng, rena utpressningspriser i dagsläget.

De obebyggda tomterna borde snyggas upp. Renhållningen på torget och längs allén är bristfällig.

Hotell

Öka parkeringsmöjligheterna för de boende.